C/2026/4270

7.8.2026

DEN KONTROLANSVARLIGE FOR PROCESSUELLE GARANTIERS ÅRSRAPPORT FOR 2025

(C/2026/4270)

Forord

Dette er den fjerde årsrapport om mine aktiviteter som kontrolansvarlig for processuelle garantier. I henhold til OLAF-forordningen skal jeg behandle klager fra berørte personer. Klagerne vedrører OLAF's overholdelse af processuelle garantier samt påståede overtrædelser af de regler, der gælder for OLAF's undersøgelser. Dette omfatter potentielle overtrædelser af processuelle krav og grundlæggende rettigheder.

Inden stillingen som kontrolansvarlig blev oprettet, kunne de personer, der blev undersøgt af OLAF, ikke klage til et uafhængigt organ eller en uafhængig myndighed over OLAF's håndtering af en undersøgelse. Deres eneste mulighed var at indgive en klage til Den Europæiske Ombudsmand for fejl eller forsømmelser eller forsøge at udløse Kommissionens ansvar uden for kontraktforhold på meget strenge betingelser.

For at afhjælpe denne mangel blev der med ændringerne af OLAF-forordningen i 2020 skabt en egentlig klagemekanisme, der giver alle berørte personer mulighed for at indgive en klage til den kontrolansvarlige.

Gennem dette uafhængige administrative retsmiddel tilpasser den kontrolansvarlige gradvist, men støt, principperne om effektiv retsbeskyttelse til principperne om effektiv administrativ beskyttelse. Den kontrolansvarlige tager altid hensyn til de grundlæggende rettigheder, der følger af EU's charter om grundlæggende rettigheder, de specifikke processuelle garantier, der gælder for OLAF's aktiviteter, samt generelle retsprincipper og EU's retsinstansers retspraksis, der er gældende for OLAF's undersøgelser.

For den kontrolansvarlige er det vigtigt, at klagemekanismen ikke blot er et effektivt retsmiddel for de berørte personer, men også øger gennemsigtigheden i OLAF's aktiviteter generelt. Det er et »must-have« for EU og for skatteyderne at have et effektivt organ til bekæmpelse af svig, der er i stand til at beskytte EU's finansielle interesser. Det er imidlertid lige så vigtigt, at OLAF's undersøgelser af mulig svig gennemføres i fuld overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og processuelle garantier

Det er imidlertid – for bedre at forstå den kontrolansvarliges rolle og dens begrænsninger – vigtigt at huske på, at den kontrolansvarlige ikke fungerer som en dommer, der vurderer lovligheden af OLAF's afgørelser og handlinger. Den kontrolansvarliges opgave er derimod at finde og foreslå løsninger på de problemer, som klagerne rejser. Den kontrolansvarlige har også til formål at løse de pågældende problemer og forbedre OLAF's administrative og undersøgelsesmæssige praksis fremadrettet ved at foreslå løsninger og i sidste ende fremsætte henstillinger til OLAF's generaldirektør.

Denne rapport følger strukturen i den kontrolansvarliges tidligere årlige årsrapporter. Den indledes med en oversigt over den kontrolansvarliges opgave og mandat samt klagemekanismens funktion. Derefter præsenteres de vigtigste statistikker og tal vedrørende de klager, der blev behandlet i 2025. I rapporten undersøges endvidere de processuelle aspekter af behandlingen af klager, og det forslag til løsning, som den kontrolansvarlige fremsatte i årets løb, og som OLAF efterfølgende fuldt ud gennemførte, fremhæves. Der redegøres også for den kontrolansvarliges vigtigste konklusioner om centrale materielle spørgsmål, navnlig berørte personers ret til forsvar, anvendelsen af proportionalitetsprincippet ved inspektioner og digitale kriminaltekniske foranstaltninger samt de sprog, der kan anvendes i OLAF-undersøgelser.

Derudover indeholder rapporten særlige afsnit om den vigtigste udvikling, der fandt sted i årets løb, herunder: i) vedtagelsen af samarbejdsordningen mellem den kontrolansvarlige og OLAF, ii) høring af den kontrolansvarlige om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af OLAF-forordningen og iii) OLAF's gennemførelse af samtlige den kontrolansvarliges henstillinger vedrørende retningslinjerne vedrørende undersøgelsesprocedurer for OLAF's ansatte (»retningslinjerne«). Rapporten afsluttes med en gennemgang af den kontrolansvarliges samarbejde med interessenter i årets løb og med en anerkendelse af den administrative og juridiske bistand, som sekretariatet har ydet, og som den kontrolansvarlige er oprigtigt taknemmelig for.

Klagemekanismen er blevet en væsentlig garanti for de berørte personer, idet den sikrer, at OLAF's aktiviteter er i overensstemmelse med de relevante processuelle garantier og regler for undersøgelser. Ud over at løse individuelle klager har de afgørelser, som den kontrolansvarlige har truffet, bidraget til at forme OLAF's undersøgelsespraksis ved at præcisere rækkevidden og den praktiske anvendelse af disse processuelle garantier. I flere tilfælde har den juridiske begrundelse i afgørelser om klager dannet grundlag for revisioner af OLAF's retningslinjer, og dermed har de enkelte sager haft en betydning, der rækker ud over deres umiddelbare faktuelle kontekst.

Jeg håber, at denne rapport vil bidrage til at øge bevidstheden om den type spørgsmål, der er kernen i klagerne fra de berørte parter, samtidig med at OLAF's ansvarlighed og borgernes tillid til det system, som EU har indført for at bekæmpe svig, øges.

Prof. Dr. Julia LAFFRANQUE
Kontrolansvarlig for processuelle garantier

Indholdsfortegnelse

Side

Forord 1

1. Den kontrolansvarliges opgaver og mandat 4

2. Klagemekanismen 5

3. Oversigt over klager indgivet i 2025 5

4. Proceduremæssige aspekter: Trinene i en effektiv klagebehandling 8

4.1 Antagelighed 9

4.1.1. Fristen på en måned for at indgive en klage 10

4.1.2. Klager, der falder uden for den kontrolansvarliges mandat 11

4.1.3 Sager, der er genstand for retssager 11

4.1.4. Afbrydelse af korrespondancen om gentagne klager 12

4.2 Kontradiktorisk procedure 12

4.3 Opfordring til at løse klagen 13

4.4 Afgørelser om afslutning 13

5. Materielle aspekter: Oversigt over den kontrolansvarliges vigtigste resultater 14

5.1. Ret til forsvar 14

5.1.1. Retten til at blive underrettet 14

5.1.2. Retten til at blive bistået af en person efter eget valg 15

5.1.3. Mulighed for at fremsætte bemærkninger om de faktiske omstændigheder, OLAF har fastslået 16

5.1.4. Adgang til sagsakterne og til dokumenter, der er henvist til i den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder 18

5.2. Proportionalitet ved inspektioner af lokaler og digitale kriminaltekniske foranstaltninger 19

5.3. Anvendte sprog 21

6. Vedtagelse af samarbejdsordninger mellem den kontrolansvarlige og OLAF 21

7. Høring om evalueringen af OLAF-forordningen 22

8. Opfølgning på vedtagelsen af de nye retningslinjer 24

9. Forbindelser med interessenter 27

10. Administrativ og juridisk støtte 27

11. Kontakt til den kontrolansvarlige og indgivelse af klager 28

Bilag. Referencer 29

Retlig ramme 29

Årsrapporter og udtalelser 29

1. **Den kontrolansvarliges opgaver og mandat**

Den kontrolansvarlige for processuelle garantier er en funktion, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2023 ([1]) om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 ([2]) (OLAF-forordningen) med henblik på at beskytte de processuelle garantier og grundlæggende rettigheder for de berørte personer ([3]) i undersøgelser foretaget af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF). **Dr. Julia Laffranque** blev udnævnt til den første kontrolansvarlige den 3. maj 2022 ([4]) for en periode på fem år, der ikke kan fornyes. Hun bistås af Overvågningsudvalgets sekretariat (»sekretariatet«).

I henhold til OLAF-forordningens artikel 9a, stk. 8, fører den kontrolansvarlige:

> »***tilsyn med kontorets overholdelse af de processuelle garantier, der er omhandlet i artikel 9, og de regler, der finder anvendelse på kontorets undersøgelser. Den kontrolansvarlige er ansvarlig for behandling af de klager, der er omhandlet i artikel 9b.***«

Den kontrolansvarlige udfører sine opgaver i **fuld uafhængighed** og modtager ikke instrukser fra nogen ved udførelsen af sine opgaver ([5]). I betragtning af at de berørte personer i princippet ikke kan klage over OLAF's handlinger eller undladelser i løbet af en undersøgelse, er det af stor betydning, at de kan indgive en klage til den kontrolansvarlige. En klager kan inden for de strenge frister, der er fastsat i OLAF-forordningens artikel 9b, henvende sig til den kontrolansvarlige med henblik på en uafhængig og grundig vurdering af sin klage.

Ved håndtering af indgivne klager **fra berørte personer vedrørende OLAF's overholdelse af de processuelle garantier og de regler, der gælder for undersøgelser**, søger den kontrolansvarlige ikke at sætte sin egen vurdering i stedet for OLAF's vurdering af, hvordan en undersøgelse eller vurdering af bevismateriale skal gennemføres, eller hvilke konklusioner der skal drages. I stedet er hendes rolle at **give sikkerhed for**, at OLAF har handlet i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i dets retlige ramme (hvis hun konstaterer, at der ikke er sket nogen overtrædelse), og at opfordre OLAF til at træffe foranstaltninger til at løse klagen ved at fremsætte et **forslag til løsning**, når hun konstaterer en overtrædelse af de processuelle garantier eller de regler, der gælder for undersøgelser. Hvis den kontrolansvarlige ikke finder de foranstaltninger, som OLAF har truffet, tilfredsstillende, fremsætter hun som et andet trin en **henstilling** til OLAF om, hvordan klagen skal løses.

Den kontrolansvarlige vurderer klager i en **kontradiktorisk procedure** og er særlig opmærksom på Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«) ([6]), de generelle principper i EU-retten og EU's retsinstansers relevante retspraksis ([7]). Hun griber imidlertid ikke ind i og kan heller ikke gribe ind i gennemførelsen af OLAF's undersøgelse ([8]).

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2223 af 23. december 2020 om ændring af forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013, for så vidt angår samarbejdet med Den Europæiske Anklagemyndighed og effektiviteten af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svigs undersøgelser (EUT L 437 af 28.12.2020, s. 49, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2223/oj).

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 af 11. september 2013 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 og Rådets forordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 af 18.9.2013, s. 1).

([3]) I henhold til OLAF-forordningens artikel 2, nr. 5), er en berørt person »enhver person eller økonomisk beslutningstager, der er mistænkt for at have begået svig, korruption eller enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser, og som derfor er genstand for kontorets undersøgelse«. Klager indgivet af andre end berørte personer, herunder vidner og informanter, falder uden for den kontrolansvarliges mandat.

([4]) Den kontrolansvarlige tiltrådte i september 2022.

([5]) OLAF-forordningens artikel 9a, stk. 6.

([6]) Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (EUT C 326 af 26.10.2012, s. 391).

([7]) Den Europæiske Unions Domstol (»EU-Domstolen«) består af to retter: Domstolen og Retten.

([8]) OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 6.

2025 var både et udfordrende og et produktivt år på grund af kompleksiteten af de retlige spørgsmål, der blev rejst i de modtagne klager. Den kontrolansvarlige kan ikke henvise til konkrete sager, som OLAF har undersøgt, og skal sikre, at de behandles fortroligt, selv efter at de er afsluttet ([9]). Denne rapport giver ikke desto mindre et overblik over de typer af bekymringer, som de berørte personer har rejst. Den beskriver endvidere, hvordan disse bekymringer blev håndteret, og forklarer, hvordan klagemekanismen fungerer, og hvilke resultater der blev opnået ved gennemførelsen af den.

2. **Klagemekanismen**

Siden hun tiltrådte i oktober 2022, har den kontrolansvarlige haft mulighed for at behandle en række bemærkelsesværdige retlige spørgsmål og gradvist udvikle en solid begrebsmæssig ramme for vurderingen af klager. I 2025 blev klagerne behandlet straks og undersøgt grundigt og udtømmende.

For bedre at forstå, hvordan klagemekanismen fungerer, er det vigtigt at huske på, at den giver den kontrolansvarlige en **særlig, direkte adgang** til OLAF's sagsakter i den relevante undersøgelse. Dette skyldes den kontrolansvarliges gennemførelsesbestemmelser med henblik på behandlingen af klager (»gennemførelsesbestemmelserne«) ([10]) og de nyligt underskrevne samarbejdsordninger mellem OLAF og den kontrolansvarlige (»samarbejdsordningerne«) ([11]). Denne form for adgang til OLAF-sagsakterne er af afgørende betydning for at give klagerne vished om, at den kontrolansvarlige er i stand til at undersøge OLAF's undersøgelsesaktiviteter grundigt, også i tilfælde, hvor nogle af de relevante oplysninger kan være fortrolige og ikke kan videregives til klageren. I denne henseende foretager den kontrolansvarlige ofte en vanskelig afvejning mellem fortroligheden af OLAF's undersøgelse på den ene side og klagemekanismens kontradiktoriske karakter på den anden side.

I 2025 afsluttede den kontrolansvarlige vurderingen af én klage indgivet i 2024. I 2025 blev der indgivet **19 nye klager** fra fysiske og juridiske personer. I rapporteringsåret afsluttede den kontrolansvarlige sin vurdering af 17 af disse klager. Én klage blev antaget til behandling i årets tredje kvartal, men krævede længere sagsbehandlingstid som følge af den kontradiktoriske procedure og anmodninger om forlængelse af procedurefristerne indgivet af både OLAF og klageren. En anden klage blev indgivet kort før årets udgang og blev erklæret antagelig. Der blev truffet afgørelse om begge klager i første halvår af 2026.

3. **Oversigt over klager indgivet i 2025**

De fleste af de 19 klager, som den kontrolansvarlige modtog i 2025, blev indgivet af berørte personer i OLAF's *interne* undersøgelser (12) ([12]), mens seks af dem vedrørte *eksterne* undersøgelser ([13]), og én vedrørte en *koordineringssag* ([14]) (figur 1). De fleste klager blev indgivet på engelsk, men der blev også brugt andre sprog (spansk, rumænsk og svensk) (figur 2). 16

([9]) OLAF-forordningens artikel 9a, stk. 9.

([10]) Artikel 8, stk. 1 og 2, i afgørelsen fra den kontrolansvarlige for processuelle garantier om fastlæggelse af gennemførelsesbestemmelser med henblik på behandlingen af klager 2022/C 494/07, PUB/2022/1609 (EUT C 494 af 28.12.2022, s. 17), også tilgængelig på: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/controller-procedural-guarantees/about-controller/legal-framework_en.

([11]) Se kapitel III i samarbejdsordningen mellem Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig og den kontrolansvarlige for processuelle garantier af 18. juli 2025, der findes på: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/ea81e700-4540-4ae6-b7ab-e56fb9a2d075_en?filename=SIGNED_WA_OLAF-Controller.pdf.

([12]) Interne undersøgelser er undersøgelser, som OLAF gennemfører inden for de europæiske institutioner, organer, kontorer og agenturer, der er oprettet ved eller på grundlag af EU-traktaterne. Formålet med disse undersøgelser er at bekæmpe svig, underslæb, korruption og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader EU's finansielle interesser. Med henblik herpå undersøger OLAF: i) alvorlige forhold i forbindelse med udførelsen af tjenstlige pligter, der udgør en tilsidesættelse af de forpligtelser, som påhviler tjenestemænd og øvrige ansatte i EU, og som kan føre til disciplinærforfølgning eller, efter omstændighederne, strafferetlig forfølgning, eller ii) en tilsvarende tilsidesættelse af forpligtelser begået af medlemmer af institutioner og organer, ledere af kontorer og agenturer eller ansatte i institutioner, organer, kontorer eller agenturer, som ikke er omfattet af tjenestemandsvedtægten (OLAF-forordningens artikel 1, stk. 4, og artikel 4).

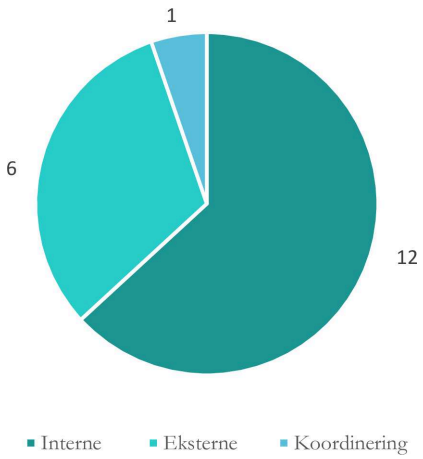
([13]) Eksterne undersøgelser er undersøgelser, som OLAF foretager i henhold til OLAF-forordningens artikel 3. OLAF's mandat omfatter alle EU's udgifter (dvs. de europæiske struktur- og investeringsfonde, landbrugspolitik, direkte udgifter og ekstern bistand) og en væsentlig del, men ikke alle, af EU's indtægter (hovedsagelig told og landbrugsafgifter).

([14]) Koordineringssager er sager, der kunne være genstand for OLAF's eksterne undersøgelser, men hvor OLAF's rolle i stedet er begrænset til at bidrage til undersøgelser, der gennemføres af andre nationale myndigheder eller EU-tjenestegrene. Det sker bl.a. ved at lette indsamlingen og udvekslingen af oplysninger og sikre operationel synergi mellem de relevante nationale myndigheder og EU-tjenestegrene. Retsgrundlaget findes i artikel 12b i OLAF-forordningen og i sektorspecifik lovgivning, såsom Rådets forordning (EF) nr. 515/97 af 13. marts 1997 om gensidig bistand mellem medlemsstaternes administrative myndigheder og om samarbejde mellem disse og Kommissionen med henblik på at sikre den rette anvendelse af told- og landbrugsbestemmelserne (EFT L 82 af 22.3.1997, s. 1) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 608/2013 af 12. juni 2013 om toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1383/2003 (EUT L 181 af 29.6.2013, s. 15).

klager blev indgivet af fysiske personer og tre af juridiske personer (figur 3). I rapporteringsåret indgav nogle klagere mere end én klage: Det samlede antal personer, der indgav klage i 2025, var derfor otte, hvoraf fem var fysiske personer og tre var juridiske personer (figur 3). Fire af de modtagne klager blev indgivet med bistand fra en advokat.

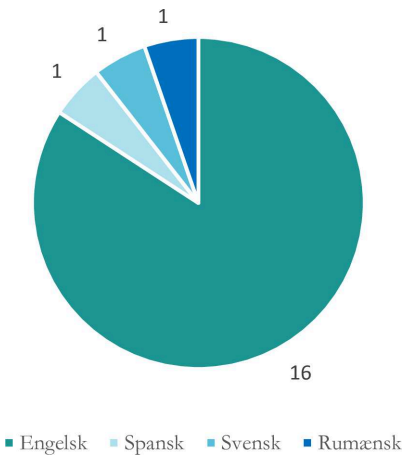
Figur 1

Typer af OLAF-undersøgelser, der blev klaget over i 2025

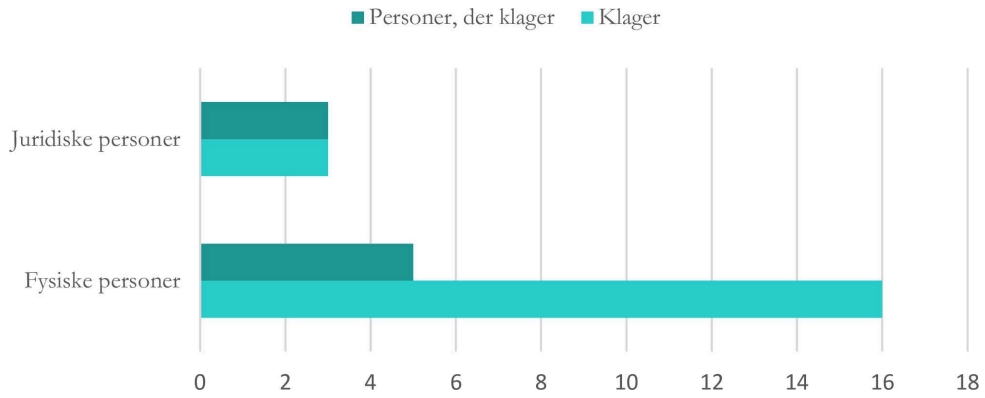
Figur 2

Sprogene i de klager, der blev indgivet i 2025

Figur 3

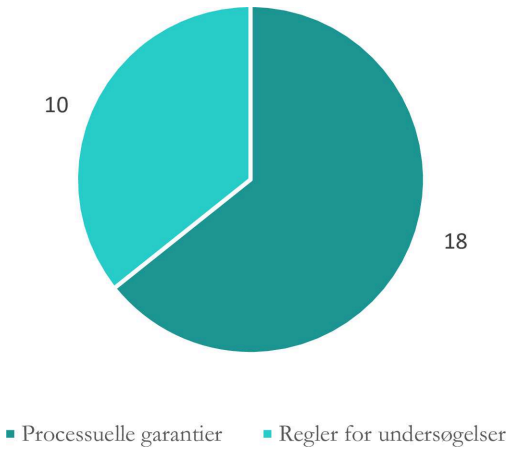
Personer, der indgav klage, og antal klager

I de fleste tilfælde påberåbte klagerne sig brud på de processuelle garantier i henhold til OLAF-forordningens artikel 9 og deres grundlæggende rettigheder i henhold til chartret (figur 4). Disse klager vedrørte påståede overtrædelser af: i) uskyldsformodningen og retten til forsvar (chartrets artikel 48), ii) retten til at blive hørt og berørte personers effektive udøvelse af deres ret til at kommentere på forhold, der vedrører dem (OLAF-forordningens artikel 9, stk. 4), iii) retten til at blive underrettet (OLAF-forordningens artikel 9, stk. 3), iv) principperne om rimelighed, objektivitet og upartiskhed i forbindelse med gennemførelsen af undersøgelser (OLAF-forordningens artikel 9, stk. 1), v) retten til god forvaltning (chartrets artikel 41), vi) retten til respekt for privatliv og familieliv (chartrets artikel 7), vii) beskyttelse af personoplysninger og viii) retten til at blive bistået af en person efter eget valg (OLAF-forordningens artikel 9, stk. 2) (figur 5). Klagerne klagede også over de regler, der gælder for OLAF's undersøgelser ([15]), navnlig vedrørende: i) gennemførelsen af digitale kriminaltekniske foranstaltninger, ii) regler om identifikation af og underretning af berørte personer, iii) beskyttelse af fortroligheden mellem advokat og klient, iv) omfanget af OLAF's undersøgelser, v) brugen af OLAF's sagsforvaltningssystem, vi) ulovlig overvågning, vii) handlinger fra OLAF-medarbejdere, der gik ud over deres beføjelser, og viii) fortroligheden i OLAF's undersøgelser (figur 6).

Figur 4

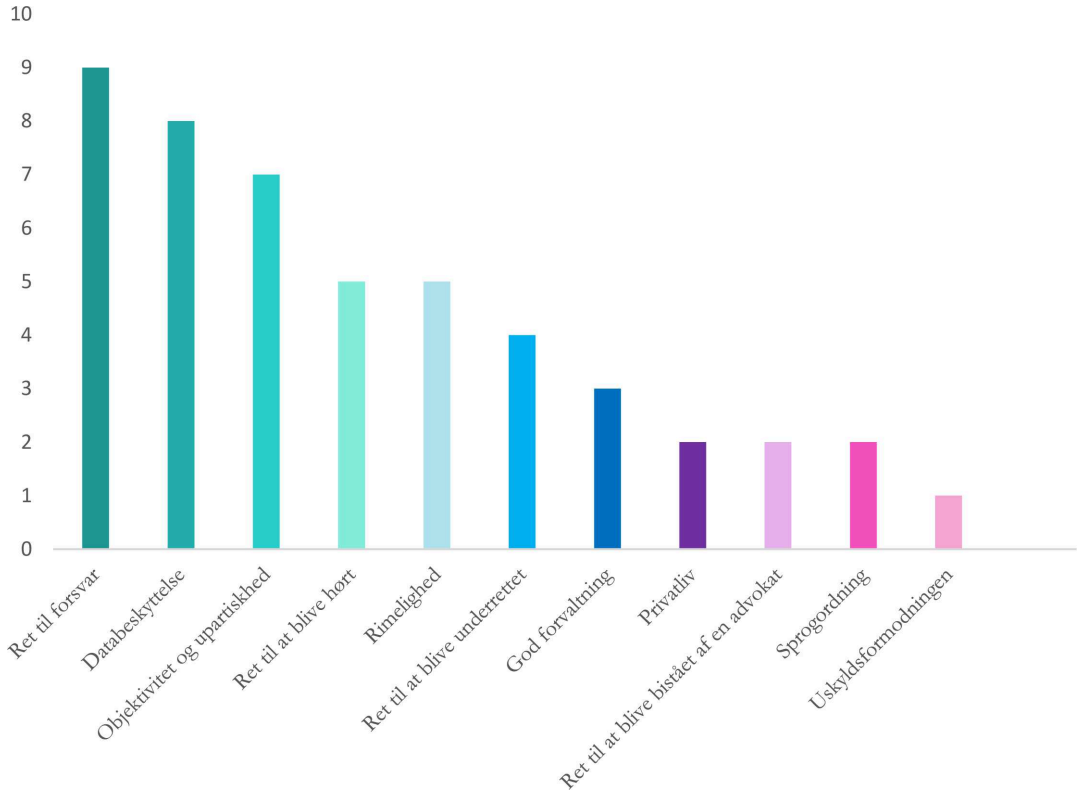
Genstand for de klager, der blev indgivet i 2025

([15]) Disse omfatter reglerne i OLAF-forordningen samt reglerne i forskellige tekster, herunder Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder (EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2). Andre eksempler er retningslinjerne vedrørende undersøgelsesprocedurerne for OLAF's ansatte (»retningslinjerne«), der gælder fra den 1. januar 2026, og som findes på: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en, og OLAF's retningslinjer til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer af 15. februar 2026, som findes på: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/87e5deb1-8a64-42ca-8e08-234355dbe544_en.

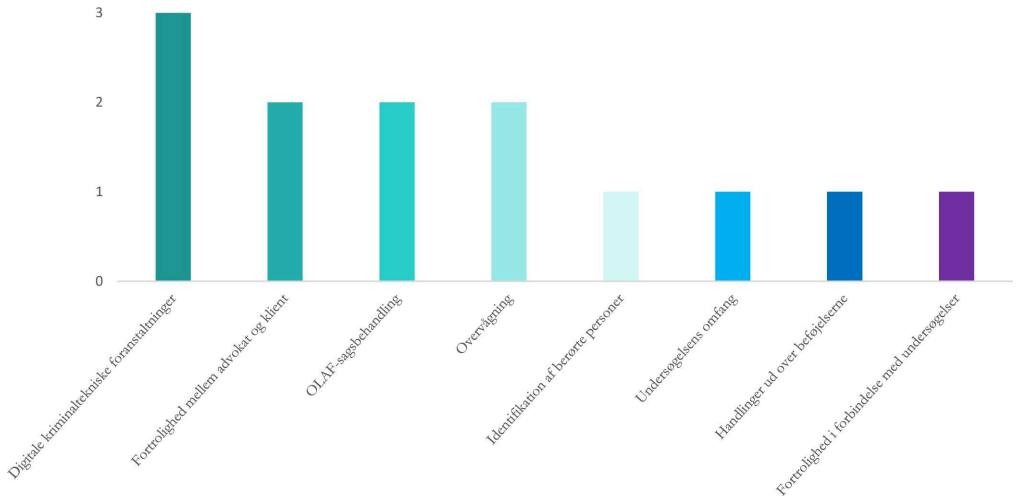
Figur 5

Analyse af de forskellige påstande vedrørende processuelle garantier, der blev fremsat i 2025 (herunder antagelige og uantagelige klager)

Figur 6

Analyse af påstande vedrørende reglerne for undersøgelser

4. **Proceduremæssige aspekter: Trinene i en effektiv klagebehandling**

Den kontrolansvarlige behandler klager på en **retfærdig, uafhængig og upartisk** måde. Proceduren omfatter i overensstemmelse med OLAF-forordningen og den kontrolansvarliges gennemførelsesbestemmelser følgende faser: i) vurdering af, om en klage **kan antages til behandling**, ii) vurdering af klagernes **materielle argumenter**. Hvis den kontrolansvarlige konstaterer overtrædelser, kan hun, afhængigt af de pågældende spørgsmål, opfordre OLAF til at løse klagen (forslag til løsning) og, om nødvendigt, fremsætte en henstilling til OLAF, og iii) under alle omstændigheder træffer den kontrolansvarlige en afgørelse om afslutning, hvori klageren underrettes om hendes konklusioner.

4.1 **Antagelighed**

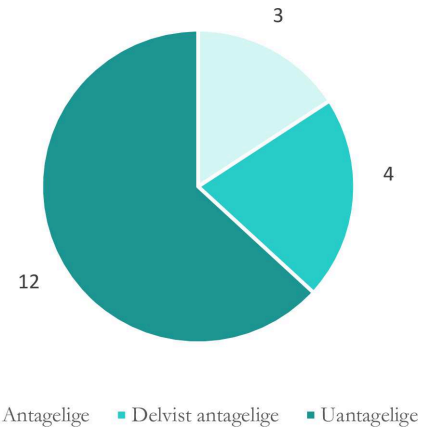
Inden for **ti arbejdsdage** fra modtagelsen af en klage skal den kontrolansvarlige træffe afgørelse om, hvorvidt klagen kan antages til behandling. Betingelserne for antagelighed er fastsat i OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 1 og 2, og i gennemførelsesbestemmelsernes artikel 5. For at en klage kan antages til behandling, skal den indgives **senest en måned efter, at klageren har fået kendskab til de relevante faktiske omstændigheder**, der udgør en påstået tilsidesættelse af de processuelle garantier eller undersøgelsesreglerne. **Under alle omstændigheder skal den indgives højst én måned efter en undersøgelses afslutning.**

Ved vurderingen af klagers antagelighed følger den kontrolansvarlige en tilgang, som tilsigter at respektere både ordlyden og formålene med de relevante bestemmelser i OLAF-forordningen. I 2025 foretog den kontrolansvarlige vurderingen af, om klagen kan antages til realitetsbehandling, for alle sager inden for den foreskrevne tidsfrist. Hun fastslog, at tre klager opfyldte betingelserne for behandling, fire opfyldte delvis betingelserne for behandling, og 12 opfyldte ikke betingelserne for behandling (figur 7).

Grundene til uantagelighed var følgende: i) i ti tilfælde indeholdt klagerne påstande, der faldt uden for den kontrolansvarliges mandat, ii) i ti tilfælde fandt den kontrolansvarlige påstandene åbenbart grundløse, enten fordi de var udokumenterede ([16]) eller ugrundede ([17]), iii) i ti tilfælde indeholdt klagerne gentagne påstande (se underafsnit 4.1.4 i årsrapporten), iv) i ni tilfælde havde klagerne ikke overholdt fristerne i artikel 9b, stk. 2, og v) i ét tilfælde blev klagen indgivet af en person, der ikke var den berørte person (figur 8).

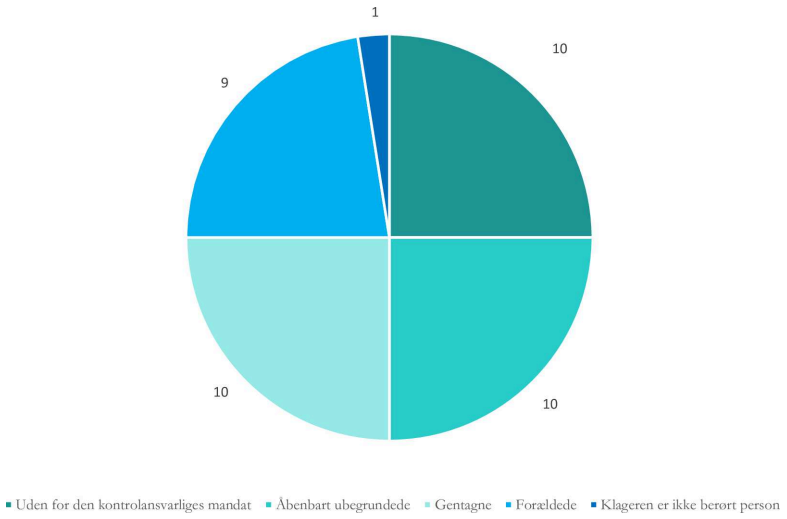
Figur 7

Antageligheden af klager modtaget i 2025

Figur 8

Grunde til afvisning af klager modtaget i 2025 (herunder delvist antagelige klager)

([16]) Ubegrundede klager indeholder påstande, som ikke understøttes af klar dokumentation, eller som er indbyrdes modstridende.
([17]) Åbenbart grundløse klager består af klart falske påstande eller useriøse påstande.

4.1.1. *Fristen på en måned for at indgive en klage*

Antagelighed var i 2025 fortsat en vigtig »gatekeeper« i den kontrolansvarliges klagemekanisme. I alle tilfælde, hvor klager eller påstande blev afvist, redegjorde den kontrolansvarlige detaljeret for retsgrundlaget og årsagerne til sin afgørelse over for klageren. Som anført ovenfor fastsætter OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 2, to alternative frister for indgivelse af klager til den kontrolansvarlige. I henhold til denne bestemmelse skal klager indgives enten: i) højst en måned efter, at klageren bliver bekendt med de relevante faktiske omstændigheder, der udgør en påstået tilsidesættelse, eller ii) højst én måned efter en undersøgelses afslutning. OLAF-forordningen fastsætter en yderligere strengere antagelighedsbetingelse for afsluttede undersøgelser: **Klagen skal indgives senest en måned efter afslutningen af undersøgelsen, uanset hvornår klageren får kendskab til de relevante faktiske omstændigheder** (OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 2).

Den kontrolansvarlige anerkender, at denne utvivlsomt restriktive betingelse, der gælder for afsluttede undersøgelser, har til formål at sikre effektiviteten af både eventuelle opfølgningsprocedurer på nationalt plan eller EU-plan og hendes egne forslag til løsning og henstillinger i den konkrete sag. Den kontrolansvarliges bidrag ville nemlig være til begrænset nytte i afsluttede sager, hvor der kan versere opfølgningsprocedurer hos de relevante nationale myndigheder eller EU-myndigheder. I sådanne sjældne tilfælde vurderer den kontrolansvarlige, at de berørte personer kun kan indbringe deres klagepunkter til disse myndigheder ved at gøre brug af de tilgængelige retlige eller administrative retsmidler.

På trods af sin funktionelle begrundelse kan den absolutte frist på en måned, der gælder for afsluttede undersøgelser, i visse tilfælde give anledning til betænkeligheder med hensyn til retssikkerhed og retfærdighed ([18]). Dette er særligt problematisk, eftersom OLAF-forordningen på nuværende tidspunkt ikke pålægger OLAF at underrette berørte personer om den nøjagtige dato, hvor en undersøgelse, der indeholder konstateringer mod dem, afsluttes. Som følge heraf kan fristen på en måned begynde at løbe, uden at den berørte person er bekendt hermed, hvilket i praksis kan fratage vedkommende effektiv adgang til klagemekanismen.

I en af de klager, der blev indgivet i 2025, stod den kontrolansvarlige over for netop denne situation og måtte finde en balance mellem en streng anvendelse af betingelserne for antagelighed i OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 2, (hvilket ville have medført, at klagen blev erklæret uantagelig som for sent indgivet) og de overordnede principper om retfærdighed og god forvaltning, der er fastsat i chartrets artikel 41.

I den pågældende sag havde OLAF først underrettet klageren om muligheden for at indgive en klage til den kontrolansvarlige, efter at fristen på en måned herfor allerede var udløbet. **Den kontrolansvarlige fandt derfor, at automatisk anvendelse af OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 2, sidste led, under sagens særlige omstændigheder ville undergrave principperne om retfærdighed og god forvaltning**, som er sikret ved chartrets artikel 41. Den kontrolansvarlige konkluderede, at da OLAF underrettede klageren om muligheden for at indgive en klage til den kontrolansvarlige, var det hensigten, at denne underretning skulle udgøre begyndelsestidspunktet for fristen. Dette var den eneste fortolkning, som ikke ville sætte OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 2, ud af kraft, samtidig med at den sikrede, at klageren i praksis ikke blev frataget adgang til klagemekanismen. Klagen blev derfor anset for antagelig.

I lyset heraf har den kontrolansvarlige konstateret, at **den strenge frist for indgivelse af klager**, navnlig, men ikke kun i forbindelse med afsluttede undersøgelser, er **et spørgsmål, der fortjener nøje overvejelse i forbindelse med evalueringen og en efterfølgende revision af OLAF-forordningen** ([19]).

([18]) Se den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2022 (EUT C 248 af 13.7.2023, s. 1), underafsnit 3.3.1, den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2023 (EUT C, C/2024/5673, 23.9.2024), afsnit 4.1, og den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2024 (EUT C, C/2025/4511, 7.8.2025), afsnit 4.1.

([19]) Se den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af forordning nr. 883/2013, som findes på https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/3c7a4446-920f-4cdb-92a3-f465e766a30e_en?filename=Annex%20-%20CTR%20Opinion%20on%20evaluation.pdf, forslag 9 og 16.

4.1.2. *Klager, der falder uden for den kontrolansvarliges mandat*

OLAF's daglige arbejde omfatter behandling af store mængder personoplysninger, herunder følsomme personoplysninger. OLAF kan også udføre undersøgelsesaktiviteter, såsom digitale kriminaltekniske foranstaltninger, som kan opfattes som indgribende ud fra et databeskyttelsesperspektiv. Det er derfor ikke overraskende, at mange klagere i 2025 fremsatte påstande vedrørende deres ret til beskyttelse af personoplysninger, som er sikret ved chartrets artikel 8 og ved forordning (EU) 2018/1725 (»databeskyttelsesforordningen«) ([20]).

Som den kontrolansvarlige tidligere har påpeget ([21]), omfatter hendes mandat ganske vist kontrollen af OLAF's overholdelse af de grundlæggende rettigheder, men **EU har en uafhængig tilsynsmyndighed, Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse** (»EDPS«), som har en række ansvarsområder vedrørende retten til privatliv og databeskyttelse. Artikel 52 i databeskyttelsesforordningen fastsætter, at EDPS er ansvarlig for at overvåge og sikre anvendelsen af forordningen og af enhver anden EU-retsakt vedrørende beskyttelse af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder i forbindelse med behandling af personoplysninger foretaget af en EU-institution eller et EU-organ. Da EU har oprettet **et specialiseret organ til at sikre den grundlæggende ret til beskyttelse af personoplysninger**, er det dette organ (EDPS) og ikke den kontrolansvarlige, der skal behandle klager vedrørende påståede overtrædelser af databeskyttelsesreglerne. I henhold til disse regler kan enhver person indgive en klage til EDPS inden for to år efter, at vedkommende er blevet bekendt med de faktiske omstændigheder, som klagen er baseret på. Af hensyn til gennemsigtigheden indsatte den kontrolansvarlige en tilsvarende bestemmelse i gennemførelsesbestemmelserne for at afspejle denne kompetence-fordeling ([22]).

Selv om den kontrolansvarlige ikke behandler påstande, der udelukkende vedrører fortolkningen og anvendelsen af databeskyttelsesforordningen, tager hun hensyn til aspekter vedrørende privatlivets fred og databeskyttelse, når hun vurderer OLAF's samlede overholdelse af de processuelle garantier.

4.1.3. *Sager, der er genstand for retssager*

I rapporteringsåret behandlede den kontrolansvarlige en klage, hvori der blev rejst forhold, som var genstand for en verserende sag ved Retten. Artikel 6 i gennemførelsesbestemmelserne pålægger den kontrolansvarlige at afslutte en sag, når hun får kendskab til, at **de i klagen anførte forhold er eller har været genstand for en retssag**. Som i 2023 ([23]) afsluttede den kontrolansvarlige derfor behandlingen af klagen for så vidt angår de påstande, der verserede ved Retten, og erklærede de øvrige påstande for antagelige.

Denne sag afdækkede et lovgivningsmæssigt tomrum i OLAF-forordningen, som ikke indeholder nogen udtrykkelig bestemmelse om samspillet mellem klagemekanismen og retssager ved nationale domstole eller Unionens retsinstanser. Dette fravær skaber usikkerhed for både klagerne og forvaltningen med hensyn til, hvordan klager skal behandles, når de underliggende forhold allerede er genstand for retssager. Da klagemekanismen er tænkt som et supplement til, og ikke som en ordning, der løber parallelt med, søgsmål ved retsinstanser som Retten eller Domstolen, betyder fraværet af en udtrykkelig bestemmelse i OLAF-forordningen, at samme forhold kan blive behandlet samtidig af den kontrolansvarlige og en retsinstans. Denne overlapning kan føre til uensartede faktuelle vurderinger.

Af disse grunde har den kontrolansvarlige opfordret EU's medlovgivere til at ændre OLAF-forordningens artikel 9b, så der indføres en klar forpligtelse for den kontrolansvarlige til at afslutte en sag, når der verserer en sag ved nationale domstole eller Unionens retsinstanser om de underliggende forhold ([24]).

([20]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1725 af 23. oktober 2018 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af forordning (EF) nr. 45/2001 og afgørelse nr. 1247/2002/EF, PE/31/2018/REV/1 (EUT L 295 af 21.11.2018, s. 39).

([21]) Se den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2022, afsnit 3.3.2.

([22]) Artikel 5, stk. 3, i gennemførelsesbestemmelserne har følgende ordlyd: »Den kontrolansvarlige afviser endvidere enhver klage over forhold, som er omfattet af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelses kompetence, dvs. klager vedrørende anvendelsen af forordning (EU) 2018/1725 og respekten for den grundlæggende ret til beskyttelse af personoplysninger«.

([23]) Se den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2023, op.cit., afsnit 4.3.

([24]) Se den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af forordning nr. 883/2013, op.cit., forslag 19.

4.1.4. *Afbrydelse af korrespondancen om gentagne klager*

Den kontrolansvarlige modtog ikke klager med krænkende sprogbrug i rapporteringsåret. Der var imidlertid situationer, hvor klagere gentagne gange indgav klager, hvori de rejste de samme påstande, selv om spørgsmålene allerede var blevet behandlet i en begrundet afgørelse om afvisning af klagen eller i en endelig afgørelse om sagens realitet. Den kontrolansvarlige behandlede også tilfælde, hvor klagere indgav et stort antal klager vedrørende spørgsmål af marginal eller ingen relevans for OLAF's undersøgelser. En sådan adfærd kan betyde, at klagemekanismen ikke kan tjene dens primære formål, nemlig effektivt at beskytte de grundlæggende rettigheder og de processuelle garantier for personer, der er berørt af OLAF's undersøgelser. Denne praksis kan også pålægge både den kontrolansvarlige og sekretariatet en uforholdsmæssig administrativ byrde, idet det kræver, at der afsættes tid og ressourcer til spørgsmål, som ikke i væsentlig grad bidrager til at beskytte de rettigheder, som mekanismen har til formål at værne om. Det er derfor afgørende for at opretholde klageprocedurens effektivitet og troværdighed at sikre, at den fortsat er fokuseret på underbyggede og relevante klagepunkter.

Den kontrolansvarlige bemærker, at OLAF-forordningen ikke udtrykkeligt indeholder en bestemmelse, der giver hende mulighed for at anse klager for krænkende og/eller gentagne. For at afhjælpe denne mangel har **den kontrolansvarlige** fastlagt en intern procedure i gennemførelsesbestemmelsernes artikel 5, stk. 4, og **udviklet en administrativ praksis med henblik på at begrænse et potentielt misbrug af klagemekanismen**. Denne praksis indebærer, at klagen registreres som en ny klage, og at der træffes en formel afgørelse om afvisning med en første advarsel til klageren om, at eventuelle yderligere henvendelser eller klager vedrørende samme spørgsmål vil blive anset for gentagelser og ikke længere vil blive vurderet. I samme afgørelse oplyses klageren også om, at korrespondancen om spørgsmålet vil blive indstillet i overensstemmelse med Kommissionens kodeks for god forvaltningsskik ([25]). **Eventuelle yderligere indlæg eller klager, som klageren fortsat indgiver om samme spørgsmål, vil blive anset for krænkende**.

I 2025 var der **fire tilfælde**, hvor klagere rejste påstande om forhold, som den kontrolansvarlige allerede havde behandlet i en begrundet afgørelse om afvisning eller i en endelig afgørelse om sagens realitet. Som følge heraf traf den **kontrolansvarlige afgørelse om at indstille korrespondancen om disse forhold** efter den ovenfor beskrevne administrative praksis.

4.2 **Kontradiktorisk procedure**

Efter at have afsluttet sin foreløbige vurdering af klagerne opfordrede den kontrolansvarlige OLAF til at fremsætte dets synspunkter om de syv, der opfyldte betingelserne for behandling eller delvis opfyldte betingelserne for behandling. Den kontrolansvarlige sendte derefter OLAF's svar til klagerne og opfordrede dem til at fremsætte bemærkninger til OLAF's synspunkter.

Den kontrolansvarlige bestræber sig principielt på at give princippet om kontradiktorisk sagsbehandling den størst mulige virkning. Alle parter fik derfor mulighed for at fremføre deres argumenter og fremlægge dokumentation til støtte herfor. I princippet blev de også gjort bekendt med hinandens indlæg og fik mulighed for at fremsætte bemærkninger hertil. I behørigt begrundede tilfælde besluttede den kontrolansvarlige imidlertid at fravige dette princip og tillade fortrolig behandling af oplysninger indgivet af OLAF i overensstemmelse med artikel 7, stk. 2, i gennemførelsesbestemmelserne. Den kontrolansvarlige anvendte navnlig denne bestemmelse til at beskytte fortroligheden og effektiviteten af de pågældende undersøgelser, hvis OLAF's svar ville afsløre dets arbejdsmetoder, forhindre det i at tilvejebringe det nødvendige bevismateriale eller endda bringe den overordnede undersøgelsesstrategi i fare. I disse tilfælde aftalte den kontrolansvarlige med OLAF, at OLAF skulle fremlægge: i) en ikkefortrolig udgave af sine svar, der skulle sendes til klageren, så denne kunne forstå årsagerne til OLAF's adfærd og dermed være i stand til at anfægte OLAF's svar og fremsætte modargumenter, og ii) en fortrolig og mere detaljeret version med henblik på yderligere at forklare de grunde, som OLAF havde anført i den ikkefortrolige version. Denne afbalancerede løsning gjorde det muligt for den kontrolansvarlige at foretage en grundig vurdering af alle relevante sager og samtidig overholde sin **forpligtelse til at sikre fortroligheden af OLAF's undersøgelser**. Denne praksis er nu blevet formaliseret i artikel 10 i samarbejdsordningen ([26]).

Selv om klagerne ikke har ret til at modtage alle oplysninger, kan de være sikre på, at den kontrolansvarlige foretager en uafhængig og grundig undersøgelse af sagen.

([25]) Se Kommissionens afgørelse (EU) 2024/3083 af 4. december 2024 om kodeksen for god forvaltningsskik for Europa-Kommissionens medarbejdere i deres forbindelser med offentligheden (EUT L, 2024/3083, 5.12.2024).

([26]) Se fodnote 10.

4.3 **Opfordring til at løse klagen**

I en af de antagelige sager, der blev afgjort i 2025, opfordrede den kontrolansvarlige OLAF til at træffe foranstaltninger til at løse klagen i henhold til artikel 9b, stk. 3, i OLAF-forordningen. I denne sag havde klageren rejst betænkeligheder med hensyn til OLAF's retfærdighed og upartiskhed i forbindelse med gennemførelsen af undersøgelsen, navnlig under en bestemt bevisindsamlingsaktivitet på klagerens kontor ([27]). På grundlag af gennemgangen af sagsakterne, hvortil den kontrolansvarlige havde særlig adgang ([28]), og parternes indlæg fastslog den kontrolansvarlige en tilsidesættelse af: i) **retten til respekt for privatliv og familieliv** i henhold til chartrets artikel 7, og ii) **retten til god forvaltning** i henhold til chartrets artikel 41 i forbindelse med retten til under hele undersøgelsesprocessen at blive behandlet med retfærdighed, værdighed og høflighed.

Den kontrolansvarlige foreslog derfor, at OLAF traf konkrete foranstaltninger for at løse klagen. Den kontrolansvarlige opfordrede navnlig bl.a. OLAF til at udelukke OLAF-medarbejdere, som havde handlet i strid med klagerens rettigheder, fra enhver yderligere deltagelse i OLAF-undersøgelsen. Den kontrolansvarlige opfordrede også OLAF til at sende klageren et formelt brev, hvori de tilsidesættelser, som hun havde konstateret under undersøgelsen, blev anerkendt, og de foranstaltninger, der var truffet for at afhjælpe disse mangler, blev beskrevet nærmere. Alle forslag til løsning blev fuldt ud gennemført af OLAF til den kontrolansvarliges tilfredshed, hvorefter hun afsluttede sagen uden at fremsætte en henstilling.

4.4 **Afgørelser om afslutning**

Ved udgangen af 2025 havde den kontrolansvarlige **truffet afgørelse om afslutning af seks klager**: en klage fra 2024 og fem klager (antagelige og delvist antagelige) indgivet i 2025 ([29]).

Den kontrolansvarlige vurderede en række påstande og videreudviklede den begrebsmæssige ramme for vurderingen af klager. Desuden har næsten fire års arbejde vist betydningen af den kontrolansvarliges vurdering: En afgørelse om afslutning tjener ikke kun det formål at **opfordre OLAF til at afhjælpe mangler i en undersøgelse**, hvis der konstateres overtrædelser. Den **styrker også legitimiteten af OLAF-undersøgelserne og udgør et vigtigt erfaringsgrundlag for klagerne**, når den kontrolansvarlige efter en kontradiktorisk procedure og en grundig juridisk vurdering ikke konstaterer nogen overtrædelse.

Den kontrolansvarlige konstaterede ingen overtrædelse af processuelle garantier og klagernes rettigheder i fem klager. I den sidste klage afsluttede den kontrolansvarlige sagen efter et positivt svar fra OLAF på hendes opfordring til at løse klagen i overensstemmelse med OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 3, (dvs. et forslag til løsning). Selv om der i de fem øvrige sager ikke blev konstateret nogen overtrædelse under de særlige omstændigheder i sagen, afdækkede den kontrolansvarlige dog praksis, som ikke desto mindre kunne give anledning til betænkeligheder, hvis de gentages i andre sammenhænge. I sådanne tilfælde henledte den kontrolansvarlige OLAF's opmærksomhed på disse aspekter ved hjælp af obiter dicta (sidebemærkninger) i afgørelsen om afslutning.

I disse obiter dicta opfordrede den kontrolansvarlige OLAF til at tage de relevante hensyn i betragtning ved gennemførelsen af sine fremtidige undersøgelser og, hvor det er relevant, til at overveje mulige justeringer af sin praksis. Denne tilgang giver den kontrolansvarlige mulighed for ikke blot at vurdere overholdelsen i de enkelte sager, men også at bidrage til den løbende forbedring af OLAF's undersøgelsespraksis med henblik på at forhindre potentielle overtrædelser af de processuelle garantier for berørte personer i lignende situationer fremover. Som nærmere forklaret i afsnit 8 i denne årsrapport har den juridiske begrundelse i flere afgørelser, herunder obiter dicta, direkte dannet grundlag for ændringer af retningslinjerne vedrørende undersøgelsesprocedurer for OLAF's ansatte (»retningslinjerne«), og dermed har de enkelte sager haft en betydning, der rækker ud over deres umiddelbare faktuelle kontekst.

Den kontrolansvarlige havde også lejlighed til at gøre OLAF opmærksom på vigtigheden af at opretholde en klar kommunikation med klagerne og konsekvent anvende den terminologi, der anvendes i de officielle sprogversioner af OLAF-forordningen, når der kommunikeres på andre sprog end engelsk.

([27]) Klagens indhold er beskrevet nærmere i underafsnit 5.1.2 og afsnit 5.2 nedenfor.
([28]) Se fodnote 9.
([29]) Den kontrolansvarlige erklærede syv klager, der blev indgivet i 2025, for antagelige. Hun traf dog afgørelser om afslutning om realiteten i fem af dem i løbet af samme år. Som nævnt ovenfor i afsnit 2 blev der truffet afgørelse om de to resterende antagelige klager i første halvår af 2026.

Som det endvidere forklares nedenfor, kunne den kontrolansvarlige bidrage til at præcisere anvendelsen af de processuelle garantier og de grundlæggende rettigheder for berørte personer, når der under en OLAF-undersøgelse fremkommer nye beviser vedrørende mulig strafbar adfærd, der henhører under Den Europæiske Anklagemyndigheds (»EPPO«) kompetence. Den kontrolansvarlige undersøgte navnlig samspillet mellem muligheden for at fremsætte bemærkninger i henhold til artikel 9, stk. 4, i OLAF-forordningen og anvendelsen af den undtagelse, der er fastsat i artikel 12c, stk. 7, i OLAF-forordningen, i situationer, hvor OLAF indberetter mulig strafbar adfærd til EPPO.

5. **Materielle aspekter: Oversigt over den kontrolansvarliges vigtigste resultater**

I 2025 behandlede den kontrolansvarlige en række argumenter, som klagerne havde fremført vedrørende processuelle garantier og de regler, der gælder for OLAF's undersøgelser. Takket være hendes privilegerede adgang til sagsakterne i de relevante undersøgelser kunne den kontrolansvarlige vurdere alle klager på grundlag af alle tilgængelige beviser og oplysninger.

Den kontrolansvarlige mener, at den begrebsmæssige ramme, der gradvist etableres via hendes afgørelser om afslutning, giver klare retningslinjer for OLAF's undersøgelsesaktiviteter, hvad enten det er i form af forslag til løsninger eller obiter dicta.

I overensstemmelse med princippet om fortrolighed kan den kontrolansvarlige ikke afsløre indholdet af OLAF's undersøgelser. Under overholdelse af dette princip giver den kontrolansvarlige i afsnittet nedenfor et overblik over de mest overbevisende argumenter, som klagerne har fremført, og hvordan hun håndterede dem.

5.1. **Ret til forsvar**

Ligesom i 2024 var tilsidesættelsen af retten til forsvar i en OLAF-undersøgelse den hyppigst påberåbte påstand, som den kontrolansvarlige skulle vurdere i rapporteringsåret. De mange forskellige understøttende argumenter, der er fremført, gjorde det muligt for den kontrolansvarlige at vurdere mange af nuancerne i denne centrale processuelle rettighed.

5.1.1. *Retten til at blive underrettet*

I ét tilfælde gjorde en klager gældende, at OLAF havde tilsidesat **OLAF-forordningens artikel 9, stk. 3, ved ikke at give vedkommende oplysninger om, hvilket stadium undersøgelsen befandt sig på**. Efter klagerens opfattelse kræver de almindelige principper om god forvaltning, at enhver person, der er berørt af en OLAF-undersøgelse, som minimum får visse oplysninger om forløbet af undersøgelsen.

Den kontrolansvarlige benyttede lejligheden til at præcisere rækkevidden af OLAF-forordningens artikel 9, stk. 3, og de rettigheder, som denne bestemmelse tillægger berørte personer. Hun bemærkede, at bestemmelsen pålægger OLAF at underrette en tjenestemand i en EU-institution om, at vedkommende kan være personligt impliceret i en uregelmæssighed, så længe dette ikke skader gennemførelsen af undersøgelsen. I denne henseende fastsættes det i artikel 9, stk. 3, at »[v]iser en undersøgelse, at en tjenestemand, øvrig ansat, et medlem af en institution eller et organ, en leder af et kontor eller agentur eller et personalemedlem kan være en berørt person, bliver tjenestemanden, den øvrige ansatte, medlemmet af en institution eller et organ, lederen af et kontor eller agentur eller personalemedlemmet underrettet herom«. Tilsvarende kræves det i retningslinjernes artikel 28, stk. 1, at OLAF underretter medlemmer, tjenestemænd eller øvrige ansatte i EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer, så snart de får status som berørt person ([30]).

([30]) De undersøgelser, som var genstand for klager, der blev behandlet af den kontrolansvarlige i 2025, blev gennemført i henhold til retningslinjerne fra 2021 vedrørende undersøgelsesprocedurer for OLAF's ansatte (»retningslinjerne fra 2021«), som findes på: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/3dc10699-df07-4782-ae0d-232cd698286c_en?filename=gip_2021_en.pdf. Retningslinjerne blev efterfølgende ændret og erstattet af en ny version, som trådte i kraft den 1. januar 2026 (»retningslinjerne fra 2026«), og som findes på: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en?filename=gips-2026_en.pdf. For at anlægge en fremadskuende tilgang og lette læserens forståelse af den retlige ramme, der aktuelt gælder for OLAF's undersøgelser, og den kontrolansvarliges fortolkning heraf, er henvisningerne til retningslinjerne fra 2021, som oprindeligt indgik i den kontrolansvarliges afgørelser, i denne årsrapport blevet tilpasset, så de i stedet henviser til de tilsvarende bestemmelser i retningslinjerne fra 2026. I den foreliggende sag henviste den kontrolansvarlige i afgørelsen til de relevante bestemmelser i retningslinjerne fra 2021, men den kontrolansvarliges udtalelser og konklusioner finder tilsvarende anvendelse på de relevante bestemmelser i retningslinjerne fra 2026. I artikel 9, stk. 2, i retningslinjerne fra 2021 blev det med en lignende formulering fastsat, at undersøgelsesenheden snarest muligt underretter medlemmer, tjenestemænd eller øvrige ansatte i EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer om deres mulige involvering i en igangværende undersøgelse.

Den kontrolansvarlige bemærkede endvidere, at en persons ret til at blive underrettet om sin status som berørt person kun udtrykkeligt anerkendes i forbindelse med interne undersøgelser. Derimod giver OLAF-forordningen ikke udtrykkeligt berørte personer i eksterne undersøgelser ret til at blive underrettet, hvilket betyder, at det præcise tidspunkt og den præcise måde for underretningen er mindre klart defineret.

Den kontrolansvarlige påpegede, at Retten i sagen LA International Cooperation Srl mod Kommissionen ([31]) bekræftede sin tidligere retspraksis i Oikonomopoulos mod Kommissionen ([32]) og fastslog, at forpligtelsen til at underrette en berørt person i forbindelse med en OLAF-undersøgelse, som er fastsat i artikel 9, stk. 3, i OLAF-forordningen, **også gælder for eksterne undersøgelser**. Ifølge denne retspraksis skal en fysisk eller juridisk person, når det under en ekstern undersøgelse bliver klart, at vedkommende kan være berørt af den, underrettes om sin status som berørt person, for så vidt som det ikke skader gennemførelsen af undersøgelsen eller nogen andre undersøgelsesprocedurer, der hører under en national retsmyndighed.

I overensstemmelse med Rettens retspraksis gjorde den kontrolansvarlige gældende, at det i OLAF-forordningen udtrykkeligt bør anerkendes, at berørte personer i **eksterne undersøgelser** har ret til at blive underrettet om deres status som berørt person så hurtigt som muligt. Den kontrolansvarlige foreslog derfor i sin udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af OLAF-forordningen, at artikel 9, stk. 3, ændres i overensstemmelse med den eksisterende retspraksis fra Unionens retsinstanser ([33]).

I den konkrete sag, som den kontrolansvarlige analyserede, fokuserede klageren imidlertid ikke på, om vedkommende var blevet underrettet om sin status som berørt person. Tværtimod vedrørte klagerens anbringender den påståede ret til at blive underrettet om forløbet af undersøgelsen. I denne sammenhæng påpegede den kontrolansvarlige, at **OLAF-forordningen ikke giver ret til at blive underrettet om det præcise stadie eller det præcise forløb i en igangværende undersøgelse** eller om de undersøgelsesaktiviteter, som OLAF gennemfører. Den kontrolansvarlige fandt derfor, at klagerens påstand var ubegrundet.

5.1.2. *Retten til at blive bistået af en person efter eget valg*

I to klager behandlede den kontrolansvarlige spørgsmålet om den berørte persons ret til at blive bistået af en person efter eget valg og retten til ikke at inkriminere sig selv i forbindelse med interne undersøgelser. I begge sager gjorde klagerne gældende, at OLAF ikke havde givet dem tilstrækkelige oplysninger om deres ret til forsvar, navnlig deres ret til at blive bistået af en advokat og deres ret til ikke at inkriminere sig selv ved begyndelsen af en inspektion af lokaler i en institution, et organ, et kontor eller et agentur. I begge sager anerkendte den kontrolansvarlige, at **OLAF-forordningens artikel 4, stk. 2, litra a), i forbindelse med interne undersøgelser ikke udtrykkeligt henviser til den berørte persons ret til at blive bistået af en advokat under en inspektion**. Den henviser heller ikke til en ret for den berørte person til at blive underrettet, når OLAF foretager en inspektion i vedkommendes lokaler. Det følger nemlig af artikel 4, stk. 2, litra a), at OLAF har ret til »omgående og uden varsel [...] at få adgang til alle relevante oplysninger og data vedrørende det forhold, der undersøges, [...] som institutionerne, organerne, kontorerne og agenturerne er i besiddelse af, og til disses lokaler«. Det præciseres endvidere i artikel 47, stk. 1, i retningslinjerne ([34]), at OLAF kan foretage inspektioner på stedet til enhver tid under en undersøgelse.

Det følger af den gældende retlige ramme, at **den berørte persons eller dennes advokats tilstedeværelse ikke er en forudsætning for, at en inspektion af lokaler foretaget af OLAF er lovlig**. Om nødvendigt kan OLAF foretage en inspektion, selv om den berørte person ikke er til stede, forudsat at en anden ansat eller en sikkerhedsvagt fra institutionen, organet, kontoret eller agenturet er til stede. OLAF har derfor ikke i henhold til OLAF-forordningen en klar forpligtelse til at underrette berørte personer i interne undersøgelser om muligheden for at blive bistået af en advokat under en inspektion af deres lokaler.

([31]) Se dom af 29. juni 2022, LA International Cooperation Srl mod Kommissionen, T-609/20, ECLI:EU:T:2022:407, præmis 22 og 23.
([32]) Se dom af 20. juli 2016, Oikonomopoulos mod Kommissionen, T-483/13, ECLI:EU:T:2016:421, præmis 229 og 230.
([33]) Se den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af forordning nr. 883/2013, op.cit., forslag 3.
([34]) Som forklaret i fodnote 29 henviste den kontrolansvarlige i afgørelsen til de relevante bestemmelser i retningslinjerne fra 2021, men den kontrolansvarliges udtalelser og konklusioner finder tilsvarende anvendelse på de relevante bestemmelser i retningslinjerne fra 2026. I den foreliggende sag bemærker den kontrolansvarlige, at artikel 17, stk. 1 og 4, i retningslinjerne fra 2021 i det væsentlige svarer til artikel 47 i retningslinjerne fra 2026.

I de konkrete sager konkluderede den kontrolansvarlige, at OLAF ikke havde tilsidesat klagernes ret til forsvar og handlede i overensstemmelse med den gældende retlige ramme. Det fremgik endvidere af sagsakterne og af parternes indlæg i begge sager, at klagerne i praksis kunne udøve og faktisk udøvede deres ret til forsvar effektivt.

Den kontrolansvarlige var imidlertid af den opfattelse, at selv om OLAF-forordningen ikke fastsætter en formel ret til juridisk bistand i forbindelse med en OLAF-inspektion af lokaler i institutioner, organer, kontorer eller agenturer forbyder den heller ikke, at berørte personer bistås af en advokat. I begge sager fandt den kontrolansvarlige, at **OLAF ikke kan forhindre en berørt person i at søge eller modtage juridisk bistand, og at** vedkommende **derfor til enhver tid kan rådføre sig med en advokat** under sådanne inspektioner. Denne mulighed må dog ikke udgøre en hindring for gennemførelsen af en OLAF-inspektion ([35]).

Den kontrolansvarlige understregede endvidere, at selv om den gældende retlige ramme ikke foreskriver den konkrete måde, hvorpå OLAF skal formidle disse rettigheder, fandt hun, at **oplysninger om de grundlæggende rettigheder og de processuelle garantier, som tilkommer berørte personer, i betragtning af deres grundlæggende betydning bør meddeles skriftligt som led i god administrativ praksis**. Selv om der ikke findes et formelt krav herom i OLAF-forordningen, opfordrede den kontrolansvarlige endvidere OLAF til at indføre en praksis, hvor man **klart informerer berørte personer under inspektioner om, at de fortsat frit kan søge juridisk rådgivning, hvis de ønsker det** ([36]).

5.1.3. *Mulighed for at fremsætte bemærkninger om de faktiske omstændigheder, OLAF har fastslået*

I henhold til OLAF-forordningens artikel 9, stk. 4, skal OLAF, når undersøgelsen er afsluttet, og inden der udarbejdes konklusioner, hvori der henvises til en berørt person ved navns nævnelse, give denne person mulighed for at fremsætte bemærkninger om de faktiske omstændigheder, der vedrører vedkommende. I artikel 9, stk. 4, præciseres det endvidere, hvordan denne mulighed skal gives, dvs. ved at fremsende en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder.

Muligheden for at fremsætte bemærkninger til OLAF's korte fremstilling af de faktiske omstændigheder er udtryk for retten til at blive hørt i forbindelse med OLAF's undersøgelser og en væsentlig processuel garanti for de berørte personer. Ifølge EU's retsinstansers retspraksis er retten til at blive hørt en del af retten til forsvar, og overholdelsen af disse rettigheder er et generelt princip i EU-retten ([37]). EU's retsinstanser præciserer, at retten til at blive hørt giver personen mulighed for effektivt at fremføre sine synspunkter under en administrativ procedure, inden der træffes en afgørelse, som kan påvirke vedkommendes interesser negativt ([38]).

Det følger af denne retspraksis ([39]), at hovedformålet med den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder er at sikre, at den berørte person er bekendt med de faktiske omstændigheder og beviser, som OLAF har indsamlet under undersøgelsen. Dette gør det muligt for den pågældende at forstå sagen mod vedkommende og at udøve sin ret til forsvar ved at fremsætte bemærkninger, forklaringer eller yderligere oplysninger. Ved at give personen mulighed for at fremsætte bemærkninger sikrer OLAF en retfærdig behandling og opretholder retssikkerhedsprincippet. Det forhindrer, at afgørelser træffes på grundlag af ufuldstændige eller ensidige oplysninger, og giver personen mulighed for at anfægte eventuelle ukorrekte eller ufuldstændige faktiske omstændigheder, som OLAF har fremlagt. Endelig kan muligheden for at fremsætte bemærkninger også bidrage til at forbedre undersøgelsens samlede kvalitet. Den berørte person kan fremlægge oplysninger, som OLAF måske ikke har taget i betragtning, og som potentielt kan påvirke resultatet af undersøgelsen. Den kontrolansvarlige finder, at udarbejdelsen af den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder og det at give berørte personer mulighed for at fremsætte bemærkninger til disse omstændigheder er en central processuel garanti for at sikre upartiskhed og retfærdighed i undersøgelsen. For den kontrolansvarlige er det af allerstørste betydning, at den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder, som OLAF fremsender til berørte personer, indeholder klare, objektive og faktuelt underbyggede konstateringer uden at drage konklusioner eller foretage en retlig vurdering af disse omstændigheder. Dette sikrer, at proceduren er retfærdig, beskytter mod enhver form for forudindtagethed eller foregribelse i undersøgelsesfasen og værner om de involverede personers rettigheder.

I en sag gjorde klageren gældende, at OLAF-forordningens artikel 9, stk. 4, og vedkommendes ret til en retfærdig, upartisk og objektiv undersøgelse var blevet tilsidesat. Efter klagerens opfattelse **indeholdt den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder, som vedkommende havde modtaget, ikke blot de faktiske omstændigheder, som OLAF havde fastslået under undersøgelsen, men også OLAF's konklusioner og subjektive fortolkninger**, hvilket afspejlede en subjektiv bedømmelse og skabte tvetydighed i dokumentet.

([35]) Se den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af forordning nr. 883/2013, op.cit., forslag 4.
([36]) Ibid., forslag 5.
([37]) Se dom af 19. oktober 2022, Sistem Ecologica mod Kommissionen, T-81/21, ECLI:EU:T:2022:641, præmis 103, og dom af 14. juni 2016, Marchiani mod Parlamentet, C-566/14, ECLI:EU:C:2016:437, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis.
([38]) Se dom af 4. juni 2020, Tjenesten for EU's Optræden Udadtil mod De Loecker, C-187/19 P, ECLI:EU:C:2020:444, præmis 68.
([39]) Se dom af 4. juni 2020, Tjenesten for EU's Optræden Udadtil mod De Loecker, C-187/19 P, præmis 69, dom af 3. juli 2014, Kamino International Logistics og Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 og C-130/13, præmis 38, og dom af 11. december 2014, Boudjlida, C-249/13, præmis 37 og 59.

Den kontrolansvarlige mindede generelt OLAF om, at det bør udvise varsomhed ved udarbejdelsen af den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder for at undgå enhver ordlyd, som klageren kunne opfatte som en kvalitativ vurdering, eller som kunne give et sådant indtryk. Den kontrolansvarlige fandt dog i den konkrete sag, at den ordlyd, som OLAF havde anvendt i den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder, der var rettet til klageren, ikke tilsidesatte klagerens rettigheder.

Den kontrolansvarlige fandt, at sammenfatningen af de faktiske omstændigheder var tilstrækkelig detaljeret til, at klageren kunne forstå sagens art og omfang og dermed på reel vis udøve sin ret til at blive hørt. Desuden fandt den kontrolansvarlige ikke i den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder nogen endelig vurdering eller nogen udsagn, som kunne anses for tvetydige eller kunne fortolkes som en subjektiv vurdering fra OLAF's side, der kunne bringe undersøgelsens objektivitet, upartiskhed og retfærdighed i fare. Den kontrolansvarlige bekræftede, at de udtryk, som OLAF anvendte i den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder, henviste til konkrete faktuelle og kontekstuelle elementer. Desuden fremlagde OLAF i alle relevante afsnit yderligere forklaringer og faktuel sammenhæng, som gjorde det muligt for den berørte person fuldt ud at forstå de faktiske omstændigheder, som OLAF havde fastslået.

I en anden sag fik den kontrolansvarlige mulighed for at vurdere **samspillet mellem muligheden for at fremsætte bemærkninger i henhold til OLAF-forordningens artikel 9, stk. 4, og anvendelsen af OLAF-forordningens artikel 12c, stk. 7, i sager, hvor OLAF indberetter til EPPO**.

I denne sag gjorde klageren gældende, at OLAF havde tilsidesat vedkommendes rettigheder i henhold til OLAF-forordningens artikel 9, stk. 4, idet det ikke gav vedkommende mulighed for at fremsætte bemærkninger til de fastslåede faktiske omstændigheder, inden det besluttede at afslutte sin undersøgelse i overensstemmelse med OLAF-forordningens artikel 12c, stk. 5, og 12c, stk. 7.

I denne sag påpegede den kontrolansvarlige, at OLAF i henhold til OLAF-forordningens artikel 12c er underlagt en streng forpligtelse til at indberette enhver strafbar adfærd til EPPO, som kan skade Unionens finansielle interesser, og som henhører under EPPO's kompetence som defineret i kapitel IV i EPPO-forordningen. I henhold til denne bestemmelse er OLAF forpligtet til uden unødig forsinkelse at foretage en indberetning til EPPO, så snart det bliver bekendt med, at den pågældende adfærd kan være strafbar og henhører under EPPO's kompetence. Hvis EPPO underretter OLAF om indledningen af en strafferetlig efterforskning vedrørende de samme faktiske omstændigheder, indstiller OLAF sin egen undersøgelse for at undgå overlapning og underretter EPPO herom. I henhold til artikel 12c, stk. 5, kan OLAF, når EPPO beslutter at indlede en efterforskning, ikke fortsætte sine egne undersøgelser af de samme faktiske omstændigheder ([40]).

I denne situation fastslog den kontrolansvarlige, at OLAF-forordningens artikel 12c, stk. 7, udtrykkeligt fastsætter en undtagelse fra retten til at fremsætte bemærkninger i henhold til OLAF-forordningens artikel 9, stk. 4, i tilfælde, hvor OLAF indstiller en undersøgelse efter indberetning til EPPO.

I den pågældende sag bekræftede den kontrolansvarlige, at OLAF ikke havde afsluttet sin egen undersøgelse på grundlag af undersøgelsesresultater i henhold til OLAF-forordningens artikel 11, men i stedet havde afbrudt undersøgelsen i henhold til OLAF-forordningens artikel 12c, stk. 5. OLAF havde derfor i overensstemmelse med de forpligtelser, der følger af samspillet mellem OLAF-forordningen og EPPO-forordningen ([41]): i) suspenderet sin egen undersøgelse, ii) foretaget en indberetning af strafbar adfærd til EPPO og, efter at være blevet underrettet om, at EPPO indledte en strafferetlig efterforskning vedrørende de samme faktiske omstændigheder, iii) afbrudt sin egen undersøgelse og iv) overført sagsakterne til EPPO. Den kontrolansvarlige bekræftede også, at OLAF i overensstemmelse med disse bestemmelser var afskåret fra at drage konklusioner om sagens realitet og havde fremsendt de relevante oplysninger, som det lå inde med, til EPPO med henblik på vurdering.

([40]) Det fastsættes i OLAF-forordningens artikel 12c, stk. 5, at under disse omstændigheder »fortsætter kontoret ikke sin undersøgelse af de samme faktiske omstændigheder, medmindre det er i overensstemmelse med artikel 12e eller 12f«. Denne sidste præcisering skyldes, at de gældende retlige rammer som led i samarbejdet mellem OLAF og EPPO giver OLAF mulighed for både at udføre støtteaktiviteter og foretage supplerende undersøgelser, mens en EPPO-efterforskning pågår. For det første kan OLAF støtte eller supplere EPPO's virksomhed (navnlig ved at: i) tilvejebringe oplysninger, udarbejde analyser (herunder kriminaltekniske analyser) og yde ekspertise og operationel støtte, ii) lette koordineringen af de kompetente nationale administrative myndigheders og EU-organers specifikke tiltag og iii) udføre administrative undersøgelser) på de betingelser, der er fastsat i OLAF-forordningens artikel 12e. For det andet kan OLAF, mens EPPO foretager sin strafferetlige efterforskning, også indlede en supplerende undersøgelse med henblik på at muliggøre vedtagelsen af forebyggende foranstaltninger eller finansielle, disciplinære eller administrative foranstaltninger i overensstemmelse med bestemmelserne i OLAF-forordningens artikel 12f.

([41]) Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (»EPPO«) (EUT L 283 af 31.10.2017, s. 1).

Som følge heraf nåede **OLAF-undersøgelsen aldrig til det stadium, hvor klagerens ret til at fremsætte bemærkninger til de faktiske omstændigheder, der vedrørte vedkommende, ville være blevet udløst**, eftersom disse relevante faktiske omstændigheder endnu ikke var fastslået. Den kontrolansvarlige konkluderede derfor, at OLAF havde handlet i fuld overensstemmelse med de gældende retlige rammer ved ikke at give klageren mulighed for at fremsætte bemærkninger i medfør af den undtagelse, der er fastsat i OLAF-forordningens artikel 12c, stk. 7.

På trods af den kontrolansvarliges konstateringer forsikrede hun klageren om, at vedkommendes grundlæggende rettigheder og de processuelle garantier fortsat ville blive respekteret under hele EPPO's efterforskning. Klageren ville få mulighed for over for EPPO at fremsætte de påstande eller fremlægge den dokumentation, som vedkommende kunne have fremlagt på OLAF-undersøgelsens relevante stadium. Desuden ville klagerens grundlæggende rettigheder og processuelle garantier være sikret et højt beskyttelsesniveau, idet EPPO, i modsætning til de administrative undersøgelser, som OLAF foretager, gennemfører strafferetlige efterforskninger, som er underlagt de strenge processuelle garantier i kapitel VI i EPPO-forordningen.

5.1.4. *Adgang til sagsakterne og til dokumenter, der er henvist til i den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder*

I løbet af 2025 behandlede den kontrolansvarlige også en klage over en påstået tilsidesættelse af de grundlæggende rettigheder og de processuelle garantier i **OLAF-forordningens artikel 9, stk. 1**, herunder **retten til forsvar og retten til at blive hørt**, i forbindelse med OLAF's afslag på at give klageren **adgang til sagsakterne** i den igangværende undersøgelse og til alle de **dokumenter, der er henvist til i den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder**.

Den kontrolansvarlige påpegede indledningsvis følgende: i) **Adgang til sagsakterne i OLAF-undersøgelser er ikke en rettighed, der indgår blandt de processuelle garantier i OLAF-forordningens artikel 9**, og ii) OLAF-forordningen giver ikke den berørte person ret til adgang til alle de beviser, som OLAF har indsamlet, da dette kunne bringe OLAF's virksomhed eller eventuelle opfølgende foranstaltninger fra de kompetente myndigheder i fare, når OLAF har fremsat en henstilling. Ifølge EU's retsinstansers retspraksis ([42]) er OLAF nemlig ikke forpligtet til at give en berørt person i en undersøgelse aktindsigt i dokumenter, der er genstand for en sådan undersøgelse, eller til dokumenter, der er udarbejdet af OLAF ved denne lejlighed, eftersom effektiviteten og fortroligheden af den opgave, der er overdraget OLAF, samt kontorets uafhængighed kan blive hæmmet. Som EU's retsinstanser har fastslået, er den berørte persons ret til forsvar i en OLAF-undersøgelse i tilstrækkelig grad sikret ved de oplysninger, som vedkommende modtager, og ved, at vedkommende får mulighed for at fremsætte bemærkninger til den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder, når OLAF's undersøgelse er afsluttet, og inden der udarbejdes konklusioner, hvori der henvises til vedkommende ved navns nævnelse.

Det følger af EU's retsinstansers gældende retspraksis, at **en berørt person ikke har ret til adgang til sagsakterne i en igangværende OLAF-undersøgelse**. **Den kontrolansvarlige konkluderede derfor, at OLAF's afslag på sådan adgang ikke udgør en tilsidesættelse af chartrets artikel 41**.

Klageren gjorde også gældende, at vedkommende ikke effektivt kunne udøve sin ret til at blive hørt, fordi vedkommende ikke havde adgang til de dokumenter, der er henvist til i den korte fremstilling af de faktiske omstændigheder. Den kontrolansvarlige fandt i den henseende, at enhver påstået tilsidesættelse af retten til forsvar under en OLAF-undersøgelse, som omfatter retten til at blive hørt, skal vurderes i lyset af de oplysninger, klageren har modtaget, og den omstændighed, at vedkommende fik mulighed for at fremføre sine synspunkter og blive hørt ([43]). I den foreliggende sag fandt den kontrolansvarlige, at **OLAF havde fremsendt en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder, som var tilstrækkelig til, at klageren kunne udøve sin ret til at blive hørt**. Den kontrolansvarlige bemærkede også, at klageren gjorde brug af sin ret til at blive hørt og ved flere lejligheder indgav detaljerede bemærkninger til OLAF. Den kontrolansvarlige konkluderede derfor, at **klageren var i stand til at fremsætte bemærkninger til de af OLAF fastslåede faktiske omstændigheder og fremføre sit synspunkt og dermed fik en reel mulighed for at blive hørt**. Afslutningsvis påpegede den kontrolansvarlige, at der ikke findes nogen bestemmelse, som giver den berørte person ret til at tage stilling til hvert enkelt bevis eller til at udtale sig om de konklusioner, som OLAF kan drage ([44]).

([42]) Se dom af 20. juli 2016, Oikonomopoulos mod Kommissionen, T-483/13, ECLI:EU:T:2016:421, præmis 238-240 og den deri nævnte retspraksis.
([43]) *Ibid.*
([44]) Se dom af 6. juni 2019, Dalli mod Kommissionen, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, præmis 143-144.

5.2. **Proportionalitet ved inspektioner af lokaler og digitale kriminaltekniske foranstaltninger**

Inspektioner af lokaler og digitale kriminaltekniske foranstaltninger er undersøgelsesaktiviteter, der anses for at være »indgribende«, og som derfor er underlagt særlige regler ([45]). I løbet af 2025 var der to tilfælde, hvor klagerne satte spørgsmålstegn ved proportionaliteten af disse undersøgelsesaktiviteter, navnlig for så vidt angår privatejet udstyr.

Før den kontrolansvarlige tog stilling til realiteten i begge klager, **redegjorde hun først for de generelle principper, der gælder for OLAF's digitale kriminaltekniske foranstaltninger**.

Retsgrundlaget for digitale kriminaltekniske foranstaltninger

I forbindelse med interne undersøgelser giver artikel 4 i OLAF-forordningen OLAF mulighed for at gennemføre digitale kriminaltekniske foranstaltninger i EU-institutionernes lokaler. Med henblik herpå nævnes i retningslinjernes artikel 47, stk. 1, og artikel 53, stk. 1, både inspektioner af lokaler og digitale kriminaltekniske foranstaltninger som midler, hvormed undersøgelsesenhederne kan indsamle beviser under undersøgelsesfasen.

I OLAF-forordningens artikel 4, stk. 2, litra a), fastsættes det navnlig, at OLAF har ret til omgående og uden varsel at få adgang til alle »relevante oplysninger og data vedrørende det forhold, der undersøges, uanset på hvilken type databærer de er lagret, som institutionerne [...] er i besiddelse af, og til disses lokaler«. Retningslinjernes artikel 47, stk. 3, indeholder tilsvarende bestemmelser.

I OLAF-forordningens artikel 4, stk. 2, litra a), præciseres det, at OLAF kan inspicere **privatejet udstyr** på **tre kumulative betingelser**: i) udstyret anvendes i arbejdsøjemed, ii) de konkrete betingelser er fastsat i de afgørelser, som er vedtaget af den relevante institution, og iii) OLAF har rimelig grund til mistanke om, at dets indhold kan være relevant for undersøgelsen.

Den kontrolansvarlige påpegede endvidere, at en digital kriminalteknisk foranstaltning ifølge artikel 1, stk. 5, i retningslinjerne til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer ([46]) er en teknologisk **inspektion, kopiering og undersøgelse** af digitale medier og/eller deres indhold, som udføres af OLAF's eksperter i digitalt bevismateriale (DES) ved hjælp af kriminalteknisk udstyr og softwareværktøjer, og at formålet er at lokalisere, identificere, indsamle og/eller kopiere og bevare data, der kan være relevante for en undersøgelse, og som kan anvendes som bevis i administrative, disciplinære og retslige procedurer.

Under en digital kriminalteknisk procedure udfører OLAF følgende særskilte foranstaltninger: i) digital kriminalteknisk **indsamling**, som er processen med at indsamle de fysiske enheder, der indeholder potentielt digitalt bevismateriale ([47]), ii) digital kriminalteknisk **kopiering**, som er kopiering af alle data, der er lagret på et digitalt medium, ved hjælp af en kriminalteknisk billeddannelsesproces ([48]), iii) en **forhåndsvisning** af dataene, som består i en første inspektion af et digitalt medium ved hjælp af et egnet kriminalteknisk værktøj med henblik på at fastslå, om det kan indeholde data, der potentielt er relevante for undersøgelsen (dette kan ske før ([49]) eller efter ([50]) den digitale kopiering af dataene), og iv) en digital kriminalteknisk **undersøgelse**, som er processen med at analysere de data, der indsamles under en digital kriminalteknisk foranstaltning ([51]).

([45]) I henhold til retningslinjernes artikel 47, stk. 2, kan disse aktiviteter kun gennemføres efter godkendelse fra generaldirektøren for OLAF. Når undersøgelsesenheden planlægger en undersøgelsesaktivitet, der kræver generaldirektørens godkendelse, udarbejder den en anmodning om godkendelse og forelægger den for en specialiseret OLAF-enhed, kontrolteamet (jf. retningslinjernes artikel 36, stk. 2). Kontrolteamet kontrollerer lovligheden, nødvendigheden og proportionaliteten af den foreslåede undersøgelsesaktivitet og afgiver en udtalelse til generaldirektøren, på grundlag af hvilken denne træffer beslutning (jf. retningslinjernes artikel 36, stk. 4). Disse processuelle garantier er i overensstemmelse med EU's retsinstansers fortolkning af proportionalitetsprincippet. Som et generelt princip i EU-retten kræver dette princip, at EU-institutionernes retsakter er egnede til at nå de legitime mål, der forfølges med den pågældende lovgivning, og ikke går videre end nødvendigt for at nå disse mål. Jf. i denne retning dom af 16. februar 2022, Ungarn mod Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, præmis 340 og den deri nævnte retspraksis.

([46]) Se retningslinjerne til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer, som findes på: https://anti-fraud.ec.europa.eu/investigations/digital-forensics_en.

([47]) Se artikel 1, stk. 7, i retningslinjerne til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer.

([48]) Se artikel 1, stk. 8, i retningslinjerne til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer.

([49]) Se artikel 4, stk. 4, i retningslinjerne til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer.

([50]) Se artikel 5, stk. 4, 5 og 6, i retningslinjerne til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer.

([51]) Se artikel 8 i retningslinjerne til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer.

Den kontrolansvarlige anførte også, at det yderligere præciseres i retningslinjerne, at kriminaltekniske foranstaltninger bør gennemføres i overensstemmelse med **principperne om nødvendighed og proportionalitet og med fokus på det udstyr, for hvilket der er klare tegn på erhvervsmæssig anvendelse** ([52]). Digitale kriminaltekniske foranstaltninger kan også omfatte adgang til privatejet udstyr, der anvendes i arbejdsøjemed. Endelig skal den digitale kriminaltekniske undersøgelse og analyse af de data, der indsamles i forbindelse med den digitale kriminaltekniske foranstaltning, **begrænses til udtræk af de data, der er nødvendige og relevante for den pågældende undersøgelse**.

Anvendelse i de konkrete sager

Hvad angår de konkrete omstændigheder i de to klager, hvori disse påstande blev fremsat, bemærkede den kontrolansvarlige i begge tilfælde, at det **digitale udstyr, som institutionen havde stillet til rådighed for klagerne, tilhørte dem** og først og fremmest var stillet til rådighed for den pågældende klager i arbejdsøjemed. De tilhørte den institution, som var den enhed, der var »i besiddelse« af udstyret og de data, der var lagret på det, i henhold til OLAF-forordningens artikel 4, stk. 2, litra a). Følgelig var det fuldt ud berettiget at indsamle og kopiere dem i henhold til den ovennævnte bestemmelse, uanset hvordan klageren konkret havde anvendt dem. I begge tilfælde **kunne den kontrolansvarlige gennem sin særlige adgang til sagsakterne bekræfte, at det privatejede udstyr var blevet anvendt i arbejdsøjemed**. I denne forbindelse bemærkede den kontrolansvarlige, at **når først en erhvervsmæssig anvendelse er fastslået, er omfanget af denne anvendelse (begrænset eller omfattende) eller grunden dertil (på eget initiativ eller efter anmodning) uden betydning**. Følgelig var det i begge tilfælde den kontrolansvarliges opfattelse, at OLAF's beslutning om at indsamle udstyret og kopiere de data, der var lagret på det, i henhold til artikel 4, stk. 2, litra a), i OLAF-forordningen var lovlig.

Analyse af proportionalitetsprincippet

Hvad angår undersøgelsesaktiviteternes proportionalitet pegede den kontrolansvarlige på følgende: Som Retten har bekræftet, kan OLAF-efterforskernes beføjelse til at få adgang til (på samme betingelser som nationale administrative inspektører og i overensstemmelse med national lovgivning) alle de relevante oplysninger og dokumentation, der er nødvendige for korrekt gennemførelse af kontrol og inspektion på stedet, **ikke fortolkes således, at den giver den berørte person mulighed for at afgøre, hvilke data der er relevante med henblik på en OLAF-undersøgelse** ([53]).

Den kontrolansvarlige fremhævede også, at **ikke alle data, der oprindeligt kopieres under en inspektion og en digital kriminalteknisk foranstaltning, indgår i OLAF's sagsakter**. I overensstemmelse med artikel 8, stk. 4, i retningslinjerne til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer **overføres kun data, der er relevante for undersøgelsen, til sagsakterne**. I praksis omdannes det kriminaltekniske billede, som OLAF danner, først til en »kriminalteknisk arbejdsfil«, som er en kopi af de kopierede digitale kriminaltekniske data, men i en form, som OLAF kan »indeksere«. Når dataene først er blevet indekseret, kan OLAF endelig gå videre med »søgning efter og identifikation« af de data, der er relevante for undersøgelsen. Hvis en fil ved afslutningen af søgningen identificeres som »relevant« for den igangværende undersøgelse, **bliver den derefter en del af OLAF's sagsakter og udgør bevismateriale, som OLAF kan anvende**.

I en af klagerne gjorde den berørte person endda gældende, at vedkommende burde have været opfordret til at fremsætte bemærkninger til den liste over søgeord, som OLAF-efterforskerne havde udarbejdet med henblik på at gennemsøge de kopierede data. Om dette spørgsmål var det den kontrolansvarliges opfattelse, at en drøftelse af listen med den berørte person eller en aftale om listen med vedkommende ville undergrave efterforskernes uafhængighed og bringe undersøgelsen i fare. Den kontrolansvarlige understregede, at OLAF gennemfører sine undersøgelser under fuld uafhængighed i medfør af OLAF-forordningen. Derfor **henhører valget af søgeord udelukkende under efterforskernes kompetence, og det afspejler deres undersøgelsesstrategi, som OLAF hverken kan dele eller aftale med tredjeparter, navnlig ikke med berørte personer**. På samme måde afviste den kontrolansvarlige klagerens forslag om, at hun skulle granske listen over søgeord og den tilsvarende begrundelse for deres anvendelse. Hun bekræftede, at det i hvert enkelt tilfælde tilkommer OLAF at afgøre, hvilke søgeord der kan være relevante med henblik på undersøgelsen.

([52]) Som forklaret i fodnote 29 henviste den kontrolansvarlige i afgørelsen til de relevante bestemmelser i retningslinjerne fra 2021, men den kontrolansvarliges udtalelser og konklusioner om udførelsen af kriminaltekniske foranstaltninger finder tilsvarende anvendelse på de relevante bestemmelser i retningslinjerne fra 2026.

([53]) Se Rettens dom af 26. juni 2019, Vialto Consulting mod Kommissionen, T-617/17, ECLI:EU:T:2019:446, præmis 67 (ikke offentliggjort). I den franske original: »*En outre, ainsi que le fait valoir la Commission à juste titre, l'article 7, paragraphe 1, du règlement nº 2185/96 ne saurait être interprété d'une manière telle qu'il autorise la personne ou l'entité contrôlée à déterminer elle-même les données pertinentes aux fins d'une enquête de l'OLAF*«.

Begge klagere anfægtede, hvor længe OLAF opbevarede deres privatejede udstyr. I begge tilfælde kunne den kontrolansvarlige gennem sin særlige adgang til sagsakterne **bekræfte, at OLAF opbevarede udstyret i det tidsrum, der var nødvendigt for at fuldføre kopieringen af dataene**. Den kontrolansvarlige påpegede dog, at mobiltelefoner var ved at blive allestedsnærværende og centrale i mange menneskers dagligdag, og opfordrede OLAF til at overveje dette. Smartphones fungerer nu langt fra blot som kommunikationsmidler, men f.eks. også som indgange til bank- og betalingssystemer, sikkerhedssystemer til hjemmet, faglige ressourcer, transportkort, sundhedsapps og endda til oplysninger om børns lokation og sikkerhed. At nægte adgang til dette udstyr kan derfor have en mere dybtgående indvirkning på den berørte persons private sfære end for nogle år siden. Selv om kopieringen af klagerens privatejede udstyr i den konkrete sag ikke var uforholdsmæssig, opfordrede den kontrolansvarlige OLAF til fortsat at være opmærksom på dette faktum og altid sikre, at personlige mobiltelefoner kun opbevares i det tidsrum, der er strengt nødvendigt med henblik på undersøgelsen.

I begge tilfælde fandt den kontrolansvarlige, at OLAF's undersøgelsesaktiviteter og digitale kriminaltekniske foranstaltninger: i) blev gennemført i overensstemmelse med loven, ii) forfulgte det legitime mål at undersøge påstande om mulig forseelse begået af klagerne og iii) var i overensstemmelse med undersøgelsens omfang og formål, idet de var nødvendige for at bevise eller afkræfte påstandene. Den kontrolansvarlige fastslog således, at OLAF havde handlet i overensstemmelse med de gældende retlige rammer og den procedure, der er fastsat i retningslinjerne til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer, og inden for undersøgelsens rammer. Den kontrolansvarlige **konstaterede derfor ikke nogen tilsidesættelse af principperne om nødvendighed og proportionalitet** ved de digitale kriminaltekniske foranstaltninger, som OLAF havde gennemført.

5.3. **Anvendte sprog**

I en sag blev den kontrolansvarlige anmodet om at vurdere, om en berørt person i en intern undersøgelse, som var EU-ansat ([54]), havde ret til at anmode om, at oplysninger eller meddelelser, som OLAF havde sendt på et af vedkommendes arbejdssprog (engelsk), også blev meddelt på vedkommendes modersmål.

Som den kontrolansvarlige tidligere har anført ([55]), finder EU-institutionernes forpligtelse i henhold til chartrets artikel 41, stk. 4, til at korrespondere med borgerne på det sprog, de vælger, kun anvendelse på relationerne mellem EU-institutionerne og borgerne, ikke på EU-ansatte. Klageren kunne som ansat i EU's offentlige tjeneste forventes at have indgående kendskab til engelsk. Engelsk var også et af klagerens arbejdssprog.

Som det fremgår af retspraksis fra EU's retsinstanser ([56]), **er retten til at anvende et sprog efter eget valg ikke en absolut ret for EU-ansatte**, da EU-institutionerne skal fungere gnidningsløst. Den kontrolansvarlige fandt derfor, at OLAF's afslag på at fremsende de ønskede oversættelser ikke tilsidesatte klagerens processuelle rettigheder.

6. **Vedtagelse af samarbejdsordninger mellem den kontrolansvarlige og OLAF**

En vigtig milepæl i samarbejdet mellem OLAF og den kontrolansvarlige var undertegnelsen af samarbejdsordningerne ved Ville Itälä, tidligere generaldirektør for OLAF, og dr. Julia Laffranque. Samarbejdsordningerne **trådte i kraft den 18. juli 2025** og er offentligt tilgængelige på den kontrolansvarliges websted ([57]).

Samarbejdsordningerne skaber større klarhed om håndteringen af klagemekanismen og udgør et nyttigt instrument til at sikre et endnu smidigere og mere effektivt samarbejde med OLAF. Samarbejdsordningerne formaliserer og kodificerer den veletablerede praksis, der allerede har været retningsgivende for det konstruktive samarbejde mellem de to kontorer. I den forbindelse glæder den kontrolansvarlige sig over den konstruktive dialog med OLAF under hele processen, som gjorde det muligt at sikre, at teksten præcist afspejler begge parters respektive mandater, roller og operationelle behov.

([54]) EU-ansatte omfatter EU-tjenestemænd og øvrige ansatte, der er ansat på kontrakt af EU (f.eks. midlertidigt ansatte, kontraktansatte, lokalt ansatte, særlige rådgivere og akkrediterede parlamentariske assistenter).
([55]) Se den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2023, op.cit., underafsnit 4.4.5.
([56]) Se dom af 21. oktober 2009, V mod Kommissionen, sag F-33/08, ECLI:EU:F:2009:141, præmis 170-171.
([57]) Se fodnote 10.

Med fuld respekt for den gældende retlige ramme og både OLAF's og den kontrolansvarliges uafhængighed præciserer samarbejdsordningerne relevante aspekter af klagebehandlingsprocessen. Disse omfatter: i) den procedure, der skal følges efter modtagelsen af en klage og den indledende behandling heraf, ii) de foranstaltninger til indhentning af oplysninger, som står til rådighed for den kontrolansvarlige, iii) sondringen mellem opfordringer til at løse en klage i henhold til artikel 9b, stk. 3, og den kontrolansvarliges henstillinger i henhold til artikel 9b, stk. 5, i OLAF-forordningen, iv) beregningen af de relevante frister og v) den procedure, der skal følges, når enten OLAF eller den kontrolansvarlige bliver bekendt med, at der er indledt retssager eller iværksat undersøgelser ved Den Europæiske Ombudsmand eller EDPS vedrørende forhold, der er rejst i en klage.

Andre bestemmelser i samarbejdsordningerne vedrører adgang til sagsrelaterede oplysninger i OLAF's sagsstyringssystem (»OCM«), hvortil den kontrolansvarlige har særlig adgang i henhold til artikel 8, stk. 1 og 2, i gennemførelsesbestemmelserne. I samarbejdsordningerne præciseres desuden: i) OLAF's oplysningsforpligtelser over for den kontrolansvarlige i forbindelse med behandlingen af klager, ii) den procedure, der skal følges, når den kontrolansvarlige og sekretariatet gives elektronisk adgang til sagsrelaterede oplysninger i OCM, og iii) alternative ordninger for den kontrolansvarliges adgang til sagsrelaterede oplysninger.

Som det yderligere fremgår af årsrapporten, har samarbejdsordningerne også formaliseret den kontrolansvarliges forpligtelse til at sikre fortroligheden af OLAF's undersøgelser ved behandlingen af klager. Desuden omhandler samarbejdsordningerne situationer, hvor en klager kan anmode om adgang til sagsakterne, samt behandlingen af anmodninger om aktindsigt i dokumenter, som den kontrolansvarlige er i besiddelse af, i henhold til forordning (EF) nr. 1049/2001 ([58]) og de detaljerede regler for anvendelsen af forordningen, som er knyttet som bilag til Kommissionens forretningsorden ([59]).

7. **Høring om evalueringen af OLAF-forordningen**

I OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 9, fastsættes det, at OLAF's generaldirektør »kan anmode om den kontrolansvarliges udtalelse om ethvert spørgsmål vedrørende processuelle garantier eller grundlæggende rettigheder, der henhører under den kontrolansvarliges mandat«.

På dette grundlag anmodede OLAF's generaldirektør den 15. september 2025 formelt om den kontrolansvarliges udtalelse om de bestemmelser i OLAF-forordningen, der vedrører processuelle garantier og grundlæggende rettigheder, og som henhører under den kontrolansvarliges mandat. Dette skete i forbindelse med Kommissionens evaluering af anvendelsen af og virkningerne af forordningen i henhold til OLAF-forordningens artikel 19, stk. 1.

Den kontrolansvarlige hilste muligheden for at blive hørt om dette vigtige spørgsmål velkommen og byggede på den betydelige erfaring, der var blevet oparbejdet i løbet af hendes mandat ([60]). I sin udtalelse fremsatte hun i alt **31 forslag** til forbedringer på områder, hvor praksis havde vist, at der var behov for klarere, stærkere eller mere effektive garantier ([61]).

Udtalelsen var struktureret omkring seks hovedområder: i) grundlæggende rettigheder og processuelle garantier (forslag 1-12), ii) klagemekanismen (forslag 13-19), iii) den kontrolansvarliges funktion (forslag 20-25), iv) forholdet mellem den kontrolansvarlige og OLAF's generaldirektør (forslag 26), v) forholdet mellem den kontrolansvarlige og Overvågningsudvalget (forslag 27-30) og vi) forbindelserne med andre interessenter (forslag 31) (figur 9).

([58]) Se Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT L 145 af 31.5.2001, s. 43).

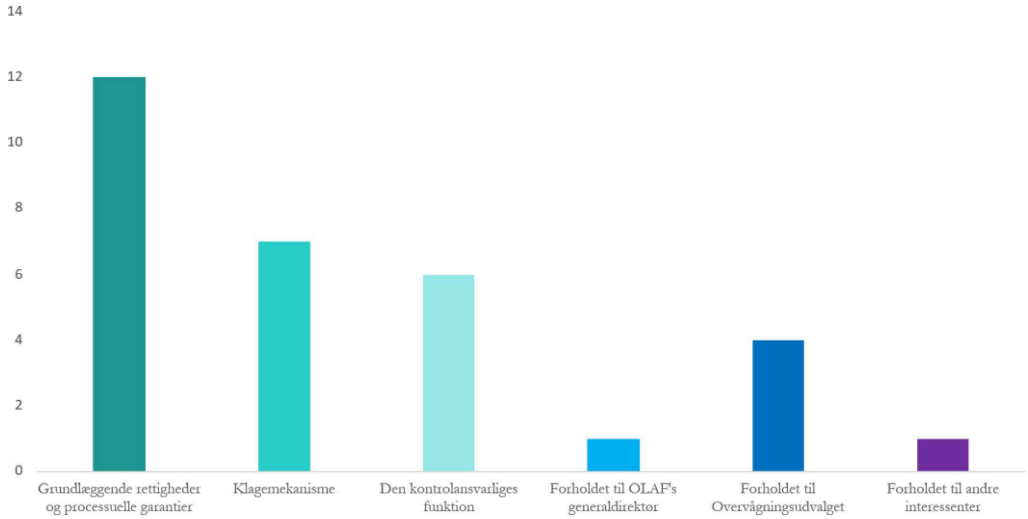
([59]) Se Kommissionens afgørelse (EU) 2024/3080 af 4. december 2024 om fastlæggelse af Kommissionens forretningsorden og om ændring af afgørelse K(2000) 3614 (EUT L, 2024/3080, 5.12.2024).

([60]) Ved udgangen af 2025 havde den kontrolansvarlige behandlet i alt 73 klager siden begyndelsen af sit mandat.

([61]) Se den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen af og virkningerne af forordning nr. 883/2013, op.cit.

Figur 9

Fordeling af forslag fremsat af den kontrolansvarlige i udtalelsen om evalueringen af anvendelsen af og virkningerne af OLAF-forordningen

Forslagene vedrørende grundlæggende rettigheder og processuelle garantier, som er de mest talrige, vedrører: i) manglen på en udtrykkelig henvisning til chartret i OLAF-forordningens artikel 9 og artikel 9b, stk. 1, ii) behovet for klarhed med hensyn til, hvornår en fysisk person eller økonomisk beslutningstager opnår status som berørt person, iii) ligestillingen af rettighederne for berørte personer i interne og eksterne undersøgelser i det videst mulige omfang, iv) behovet for skriftligt at give oplysninger om de berørte personers processuelle garantier og grundlæggende rettigheder, v) retfærdighedsprincippet, som OLAF's personale skal iagttage i overensstemmelse med de højeste faglige standarder, vi) styrkelsen af retten til at blive hørt, vii) styrkelsen af retten til at blive underrettet og viii) den manglende klarhed om den status, de rettigheder og de processuelle garantier, som tilkommer whistleblowere i henhold til whistleblowerdirektivet ([62]), informanter i henhold til artikel 22a i tjenestemandsvedtægten ([63]) og andre informationskilder og ofre for uretmæssig adfærd, som henhører under OLAF's undersøgelsesmandat ([64]).

De områder med mulighed for forbedring i klagemekanismen, der er identificeret i udtalelsen, vedrører: i) det personelle, materielle og tidsmæssige anvendelsesområde for betingelserne for antagelse til behandling, ii) fraværet af en prøvelsesprocedure for afgørelser om antagelighed, iii) spørgsmålet om, hvorvidt klagen kunne eller burde have opsættende virkning, iv) behandlingen af klager, der rejser spørgsmål, som verserer for domstolene, og v) retsvirkningerne af en hypotetisk afgørelse truffet af OLAF's generaldirektør om ikke at følge en henstilling udstedt af den kontrolansvarlige i henhold til OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 5.

Som det ofte er tilfældet, når der indføres væsentlige institutionelle reformer, var oprettelsen af funktionen som kontrolansvarlig ved forordning 2020/2223 forbundet med visse begrebsmæssige uklarheder, som består den dag i dag. Derfor fremsættes der i udtalelsen forslag til at afhjælpe uklarhederne vedrørende den kontrolansvarliges uafhængighed i forhold til Overvågningsudvalget og den kontrolansvarliges administrative status samt behovet for i OLAF-forordningen at præcisere sekretariatets dobbelte rolle, idet det yder både OLAF's Overvågningsudvalg og den kontrolansvarlige juridisk og administrativ bistand.

Endvidere anføres det i udtalelsen, at en indsættelse i OLAF-forordningen af et retsgrundlag for, at den kontrolansvarlige kan afgive initiativudtalelser rettet til OLAF's generaldirektør, ville tilføre hendes afgørelser og obiter dicta merværdi og gennemsigtighed og generelt bidrage til en effektiv udøvelse af den kontrolansvarliges mandat.

([62]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1937 af 23. oktober 2019 om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten (EUT L 305 af 26.11.2019, s. 17).

([63]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1023/2013 af 22. oktober 2013 om ændring af vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union og ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i Den Europæiske Union (EUT L 287 af 29.10.2013, s. 15).

([64]) Se dom af 6. juni 2019, Dalli mod Kommissionen, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, stadfæstet ved dom af 25. februar 2021, Dalli mod Kommissionen, C-615/19 P, ECLI:EU:C:2021:133.

Selv om den kontrolansvarlige og Overvågningsudvalget har komplementære formål og forfølger fælles mål, er de særskilte funktioner og organer, som hver især fungerer på lige fod inden for rammerne af deres respektive mandater. Derfor foreslås det i udtalelsen med henblik på at styrke den kontrolansvarliges uafhængighed, at OLAF-forordningen ændres således, at hun i stedet for at aflægge rapport til eller høre Overvågningsudvalget *underretter* det om eventuelle systemiske spørgsmål, der meddeles OLAF's generaldirektør ved en udtalelse, samt om enhver henstilling rettet til OLAF's generaldirektør eller enhver revision af gennemførelsesbestemmelserne.

Endelig foreslås det i udtalelsen for så vidt angår forbindelserne med andre interessenter, at OLAF-forordningens artikel 16 ændres med henblik på udtrykkeligt at fastsætte den kontrolansvarliges deltagelse i udvekslingen af synspunkter mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen. Efter den kontrolansvarliges opfattelse ville denne ændring bidrage til at øge bevidstheden om de typer af påstande, der fremsættes inden for rammerne af klagemekanismen, og skabe større synlighed om, hvordan OLAF håndterer processuelle garantier og berørte personers grundlæggende rettigheder.

Udtalelsen blev sendt til OLAF's generaldirektør den 27. februar 2026, og den vil blive vedlagt Kommissionens forelæggelse for medlovgiverne. **Den kontrolansvarlige har tillid til, at gennemførelsen af de bemærkninger, der er fremsat i hendes udtalelse, vil gavne evalueringen og den eventuelle revision af OLAF-forordningen i væsentlig grad**.

8. **Opfølgning på vedtagelsen af de nye retningslinjer**

I november 2023 blev den kontrolansvarlige i forbindelse med revisionen af retningslinjerne opfordret til at afgive sin udtalelse om ethvert spørgsmål vedrørende processuelle garantier eller grundlæggende rettigheder, der henhørte under hendes mandat. Den kontrolansvarlige sendte sin udtalelse til OLAF i juni 2024. Den redigerede udgave af den kontrolansvarliges udtalelse om retningslinjerne blev offentliggjort på hendes websted i juli 2025 ([65]).

I sin udtalelse fremsatte den kontrolansvarlige primært fem bemærkninger om:

i) Behovet for et klart og velafgrænset omfang af OLAF's undersøgelser.

ii) Den rettidige registrering i sagsakterne af en persons status som berørt person, når vedkommende allerede er nævnt i afgørelsen om at indlede en undersøgelse.

iii) Behovet for at underrette berørte personer om klagemekanismen i artikel 9b og om de gældende frister for indgivelse af en klage.

iv) Præciseringen af, at opfordringen til at løse en klage i henhold til artikel 9b, stk. 3, og den kontrolansvarliges henstilling i henhold til artikel 9b, stk. 5, udgør to særskilte trin i klagemekanismen.

v) Vigtigheden af som led i god forvaltningsskik at sikre, at bemærkninger fra berørte personer afspejles behørigt i den endelige rapport. I den forbindelse anbefalede den kontrolansvarlige en kumulativ tilgang bestående af følgende trin: a) at vedlægge den berørte persons bemærkninger til de faktiske omstændigheder vedrørende vedkommende i den endelige rapport, b) om nødvendigt at beskrive disse bemærkninger i de tilsvarende relevante dele af den endelige rapport og c) at forklare, hvordan OLAF tog hensyn til disse bemærkninger, eller i givet fald hvorfor de blev anset for ubegrundede eller irrelevante.

Den endelige udgave af de reviderede retningslinjer blev vedtaget i november 2025 og trådte i kraft den 1. januar 2026. Samlet set **glæder den kontrolansvarlige sig over vedtagelsen af de nye retningslinjer og konstaterer med tilfredshed, at de fleste af hendes bemærkninger er blevet taget i betragtning af OLAF og afspejlet i retningslinjernes bestemmelser, navnlig artikel 21, stk. 1, artikel 37, stk. 2 og 3, artikel 66, stk. 2 og 3, og artikel 72, stk. 3** (figur 10).

Den kontrolansvarlige glæder sig for det første over, at hendes første bemærkning er blevet indarbejdet i retningslinjernes artikel 21, stk. 1, om sagens omfang. Ændringen er positiv, idet den præciserer, at undersøgelsens omfang altid skal være klart fastlagt i afgørelsen om at indlede en undersøgelse.

([65]) Se den redigerede udgave af den kontrolansvarliges udtalelse om udkastet til retningslinjer for undersøgelsesprocedurer (retningslinjerne), der findes på: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/4f655d63-4b02-40df-8b93-038c44f1bb2e_en?filename=Opinion%20of%20the%20Controller%20on%20draft%20GIPs_redacted%20final.pdf.

Den kontrolansvarlige glæder sig over de præciseringer, der er tilføjet i artikel 37, stk. 2, i retningslinjerne, sammenholdt med artikel 28, stk. 1, som imødekommer hendes vigtigste bekymring med hensyn til, hvornår status som berørt person fastslås. I artikel 37, stk. 2, fastsættes det, at den fysiske eller juridiske person, der er nævnt som berørt person i afgørelsen om at indlede en undersøgelse, skal registreres i OCM senest en måned efter afgørelsen. Indførelsen af denne frist har til formål at undgå forsinkelser i identifikationen af den berørte person, som kan påvirke vedkommendes ret til at blive underrettet i henhold til OLAF-forordningens artikel 9, stk. 3. Desuden sikrer artikel 28, stk. 1, i retningslinjerne i forbindelse med interne undersøgelser, at en person, der er identificeret som berørt person i en afgørelse om at indlede en undersøgelse, også underrettes herom (og også underrettes om undersøgelsens omfang, i det omfang det vedrører vedkommende), forudsat at denne information ikke skader undersøgelsens gennemførelse.

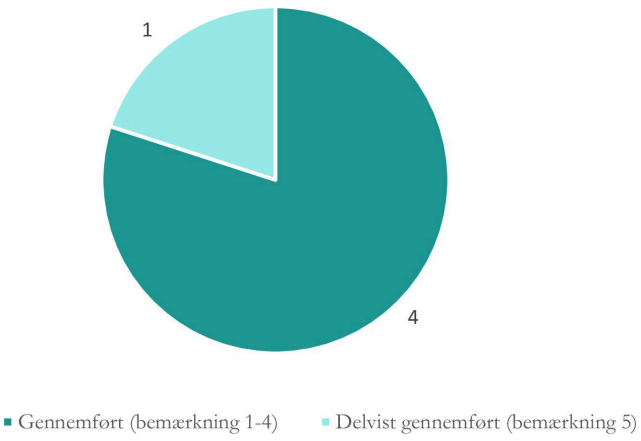
Den kontrolansvarlige konstaterede endvidere, at hendes tredje bemærkning om de oplysninger, der skal gives til berørte personer ([66]), er blevet gennemført i artikel 2, stk. 2, i samarbejdsordningerne og artikel 37, stk. 4, i retningslinjerne. For det første fastsættes det i samarbejdsordningerne, at når OLAF modtager en klage, der er bestemt for den kontrolansvarlige, skal OLAF underrette klageren om proceduren i klagemekanismen og de strenge frister for indgivelse af en klage til den kontrolansvarlige. For det andet nævnes i artikel 37, stk. 4, litra e), i retningslinjerne blandt de processuelle garantier, som tilkommer berørte personer, og som OLAF skal overholde, retten til at indgive en klage til den kontrolansvarlige for processuelle garantier.

Den kontrolansvarlige konstaterer med tilfredshed den klare henvisning, der er indført i retningslinjerne til de to særskilte retsgrundlag for den kontrolansvarliges opfordringer til at løse en klage og den kontrolansvarliges henstillinger. I artikel 66, stk. 2, i retningslinjerne henvises der nu til den kontrolansvarliges opfordring til at løse klagen i henhold til OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 3, mens der i artikel 66, stk. 3, henvises til den kontrolansvarliges henstilling om at løse en klage i henhold til OLAF-forordningens artikel 9b, stk. 5. Denne sondring giver klagerne større klarhed om klagemekanismens enkelte trin.

Den kontrolansvarlige glæder sig også over, at hendes bemærkninger om, at OLAF bør indarbejde de berørte personers bemærkninger i den endelige rapport, er optaget i de nye retningslinjer. Artikel 72, stk. 3, i de nye retningslinjer afspejler essensen af hendes henstilling, uden dog nøje at følge den foreslåede kumulative tilgang. I retningslinjerne kræves det nu, at den berørte persons bemærkninger beskrives og ledsages af OLAF's vurdering heraf, og foreskriver desuden, at bemærkningerne vedlægges den endelige rapport. Selv om retningslinjerne fastsætter undtagelser fra denne vedlæggelse af hensyn til fortrolighed, beskyttelsen af processuelle rettigheder eller gennemførelsen af andre undersøgelser, er det efter den kontrolansvarliges opfattelse nødvendigt at fortolke disse undtagelser restriktivt, da de er uløseligt forbundet med den berørte persons processuelle garantier. Endvidere mener den kontrolansvarlige, at OLAF's vurdering bør afspejle begrundelsen herfor, når bemærkninger vedrørende afgørende elementer i de foreløbige konklusioner ikke tages til følge i den endelige rapport.

Figur 10

Gennemførelse af den kontrolansvarliges bemærkninger i udtalelsen om udkastet til retningslinjer

([66]) Se den redigerede udgave af den kontrolansvarliges udtalelse om udkastet til retningslinjer for undersøgelsesprocedurer (retningslinjerne), op.cit., tredje bemærkning.

Derudover ser den kontrolansvarlige positivt på de **ændringer, der er indført i artikel 37, stk. 4, artikel 37, stk. 5, og artikel 80, stk. 1, som er resultatet af anvendelsen af klagemekanismen**. Disse ændringer afspejler de konklusioner, der blev draget i det første år af hendes virke, samt obiter dicta i flere af hendes afgørelser, og er i overensstemmelse med nogle af de forslag, der blev fremsat i hendes udtalelse om anvendelsen af og virkningerne af OLAF-forordningen ([67]).

I det første år af sit virke konstaterede den kontrolansvarlige en overtrædelse af en klagers ret til at blive underrettet om afslutningen af en OLAF-undersøgelse uden konstateringer mod vedkommende. I henhold til artikel 11, stk. 7, i OLAF-forordningen har OLAF en klar forpligtelse til at underrette den berørte person senest ti arbejdsdage efter afgørelsen om at afslutte en undersøgelse, hvor der ikke er fundet beviser mod vedkommende. Ved afslutningen af undersøgelsen fandt OLAF ingen beviser mod klageren. OLAF underrettede imidlertid ikke klageren på entydig vis. I denne konkrete sag fremsatte den kontrolansvarlige imidlertid ikke noget forslag til løsning, eftersom klageren havde fået adgang til den endelige rapport, mens klagen blev behandlet, og dermed var blevet bekendt med, at der ikke var fundet beviser mod vedkommende. Ikke desto mindre mindede den kontrolansvarlige OLAF om, at der var tale om en alvorlig overtrædelse, og opfordrede OLAF til at være særligt opmærksom på lignende sager fremover ([68]). På denne baggrund glæder den kontrolansvarlige sig over, at artikel 37, stk. 5, i retningslinjerne indfører flere kommunikationsmidler, som står til rådighed for undersøgelsesenhederne, for at sikre, at de berørte personer effektivt underrettes om indledningen af en undersøgelse, muligheden for at fremsætte bemærkninger og afslutningen af en undersøgelse.

Endvidere fremhæver den kontrolansvarlige, at artikel 37, stk. 4, i retningslinjerne klart angiver de processuelle garantier, der gælder for berørte personer, og som OLAF's personale skal overholde ved gennemførelsen af undersøgelser, navnlig:

i) retten til ikke at inkriminere sig selv

ii) retten til at blive bistået af en person efter eget valg under samtaler, inspektioner og kontrol på stedet

iii) underretningen om indledning og afslutning af en undersøgelse

iv) retten til at indgive en klage til den kontrolansvarlige.

De to første rettigheder stemmer overens med de afgørelser truffet af den kontrolansvarlige, der henvises til i afsnit 5.1.1 i denne årsrapport. Underretningen om indledning og afslutning af en undersøgelse vedrører henholdsvis den kontrolansvarliges bemærkninger om registreringen af den berørte person i OCM ([69]) og den kontrolansvarliges betænkeligheder ved den absolutte frist på en måned, der i henhold til artikel 9b, stk. 2, i OLAF-forordningen gælder for afsluttede undersøgelser ([70]). Retten til at indgive en klage til den kontrolansvarlige, som nævnt ovenfor, vedrører den bemærkning, som den kontrolansvarlige fremsatte i sin udtalelse om udkastet til retningslinjer, om de oplysninger, der skal gives til berørte personer ([71]).

Endelig bemærker den kontrolansvarlige, at det nu i artikel 80, stk. 1, bestemmes, at den berørte person skal underrettes om generaldirektørens afgørelse om at afslutte undersøgelsen, medmindre dette er til skade for gennemførelsen af henstillinger eller hvis der gælder fortrolighedskrav. Bestemmelsen præciserer endvidere, at dette omfatter angivelse af undersøgelsens afslutningsdato. I denne henseende kodificerer retningslinjerne den gode administrative praksis, som OLAF har udviklet ved at gå videre end det mindstekrav, der er fastsat i artikel 11, stk. 7, i OLAF-forordningen, hvorefter den berørte person kun skal underrettes inden for ti arbejdsdage efter afslutningen af en undersøgelse, hvis der ikke er fundet beviser mod vedkommende. Denne gode administrative praksis blev tidligere fremhævet positivt af den kontrolansvarlige og er i overensstemmelse med de forslag, som den kontrolansvarlige fremsatte i forbindelse med evalueringen af OLAF-forordningen ([72]).

([67]) Se den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen af og virkningerne af forordning nr. 883/2013, op.cit.

([68]) Se den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2022, op.cit., underafsnit 3.5.2. Se også den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2024, op.cit., afsnit 5.5.

([69]) Se den redigerede udgave af den kontrolansvarliges udtalelse om udkastet til retningslinjer for undersøgelsesprocedurer (retningslinjerne), op.cit., anden bemærkning.

([70]) Se den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af forordning nr. 883/2013, op.cit., forslag 9 og 16. Se også den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2022, op.cit., underafsnit 3.3.1, den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2023, op.cit., afsnit 4.1, og den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2024, op.cit., afsnit 4.1.

([71]) Se den redigerede udgave af den kontrolansvarliges udtalelse om udkastet til retningslinjer for undersøgelsesprocedurer (retningslinjerne), op.cit., tredje bemærkning.

([72]) Se den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af forordning nr. 883/2013, op.cit., forslag 9.

9. **Forbindelser med interessenter**

Den kontrolansvarlige finder det vigtigt at opretholde regelmæssig kontakt med EU-institutionerne, generaldirektøren for OLAF og andre interessenter for at få feedback om den kontrolansvarliges rolle og i sidste ende for at forbedre beskyttelsen af de processuelle garantier og de grundlæggende rettigheder for de personer, der er berørt af undersøgelserne udført af OLAF.

Den 11. september 2025 forelagde den kontrolansvarlige årsrapporten for 2024 for **Rådets Gruppe vedrørende Bekæmpelse af Svig** og udvekslede synspunkter med dens medlemmer om sin rolle og om beskyttelsen af processuelle garantier for personer, der er genstand for OLAF's undersøgelser. Hun forelagde også sin årsrapport for 2024 for **Europa-Parlamentets Budgetkontroludvalg** den 16. oktober 2025.

Den kontrolansvarlige opretholdt også **regelmæssige udvekslinger og frugtbare arbejdsforbindelser med OLAF's generaldirektør** baseret på gensidig tillid og godt samarbejde. Et vigtigt eksempel herpå var det møde, som den kontrolansvarlige afholdt den 16. oktober 2025 sammen med medlemmer af sekretariatet med **Salla Saastamoinen** (daværende fungerende generaldirektør for OLAF) og **medarbejdere fra OLAF's kontor for juridisk rådgivning og kontrolteamet** for at drøfte klagemekanismen. Mødet viste sig at være en nyttig lejlighed til at reflektere over de erfaringer, der var indhøstet i de første år af den kontrolansvarliges virke, og over måder, hvorpå beskyttelsen af de processuelle garantier og de grundlæggende rettigheder for personer, der er berørt af OLAF-undersøgelser, kan forbedres.

10. **Administrativ og juridisk støtte**

Med henblik på en effektiv udnyttelse af ressourcerne pålagde OLAF-forordningen overvågningsudvalgets sekretariat at yde juridisk og administrativ støtte til den kontrolansvarlige.

Dette valg er yderligere begrundet i missionernes komplementaritet og de fælles mål, som den kontrolansvarlige og Overvågningsudvalget forfølger. Sekretariatet sikrer kontinuitet, løbende kommunikation og gnidningsløst samarbejde med både klagerne og OLAF.

Et dedikeret team af højt kvalificeret personale i sekretariatet, der handlede under ledelse af dets leder, ydede værdifuld rådgivning og bistand til den kontrolansvarlige under hensyntagen til tavshedspligt og fortrolighed.

I sin udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af OLAF-forordningen anførte den kontrolansvarlige, at sekretariatets nuværende administrative placering under Kontoret for Forvaltning og Fastsættelse af Individuelle Rettigheder, også kendt som Lønkontoret (»PMO«), burde tages op til fornyet overvejelse ([73]). Da sekretariatets status og funktioner ikke stemmer overens med PMO's kerneopgave, finder den kontrolansvarlige, at der er behov for at finde en mere passende og funktionelt sammenhængende organisatorisk placering for sekretariatet, som i højere grad er i overensstemmelse med dets mandat og samtidig sikrer dets uafhængighed. I den forbindelse mener hun, at en mere passende placering f.eks. kunne findes i Kommissionens Generalsekretariat eller i Generaldirektoratet for Retlige Anliggender og Forbrugere.

Efter at sekretariatschefen fratrådte i februar 2025, overtog sekretariatets mest erfarne medlem stillingen som fungerende sekretariatschef fra marts 2025. Rekrutteringen af en ny sekretariatschef blev afsluttet i begyndelsen af 2026, og den nye sekretariatschef blev udnævnt den 1. april 2026.

Den kontrolansvarlige blev som et udtryk for høflighed mellem institutionerne inviteret til at deltage som observatør i udvælgelsesproceduren for den nye sekretariatschef. Den kontrolansvarlige understreger imidlertid, at der i OLAF-forordningen ikke findes nogen bestemmelse, svarende til den, der gælder for Overvågningsudvalget ([74]), som fastlægger en formel procedure for høring af den kontrolansvarlige og angiver, hvordan den kontrolansvarliges udtalelse skal tages i betragtning af ansættelsesmyndigheden ved udvælgelsen af sekretariatets personale.

På baggrund af sekretariatets dobbelte rolle med at bistå både Overvågningsudvalget og den kontrolansvarlige er det den kontrolansvarliges opfattelse, at det ville være hensigtsmæssigt, om begge instanser deltog i rekrutteringsprocessen på lige fod, og at deres synspunkter blev behørigt taget i betragtning. Den kontrolansvarlige har derfor opfordret medlovgiverne til at overveje dette spørgsmål i forbindelse med den nuværende evaluering og en eventuel fremtidig revision af OLAF-forordningen ([75]).

([73]) Se den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af forordning nr. 883/2013, op.cit., forslag 24.
([74]) Se OLAF-forordningens artikel 15, stk. 8.
([75]) Se den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af forordning nr. 883/2013, op.cit., forslag 22.

11. **Kontakt til den kontrolansvarlige og indgivelse af klager**

Den kontrolansvarlige kan kontaktes via e-mail eller pr. post på følgende adresser:

OLAF-FMB-Controller-Procedural-Guarantees@ec.europa.eu

Kontrolansvarlig for processuelle garantier / Sekretariatet for OLAF's Overvågningsudvalg
Rue Joseph II, 30
B-1049 Bruxelles, Belgium

For at indgive en klage til den kontrolansvarlige bedes klagerne:

i) udfylde formularen.

ii) sende den via e-mail eller post til adresserne ovenfor.

Yderligere oplysninger findes på webstedet:

https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/controller-procedural-guarantees_en

BILAG

Referencer

Retlig ramme

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 af 11. september 2013 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 og Rådets forordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 af 18.9.2013, s. 1).

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2223 af 23. december 2020 om ændring af forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013, for så vidt angår samarbejdet med Den Europæiske Anklagemyndighed og effektiviteten af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svigs undersøgelser (EUT L 437 af 28.12.2020, s. 49).

Guidelines on investigation procedures for OLAF staff (retningslinjer vedrørende undersøgelsesprocedurer for OLAF's ansatte), 11. oktober 2021, ref. Ares (2021)6071905 – 06/10/2021, findes på: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/3dc10699-df07-4782-ae0d-232cd698286c_en?filename=gip_2021_en.pdf.

Guidelines on investigation procedures for OLAF staff (retningslinjer vedrørende undersøgelsesprocedurer for OLAF's ansatte), 1. januar 2026, ref. Ares(2025)9710596 – 11/11/2025, findes på: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en?filename=gips-2026_en.pdf.

Guidelines on digital forensic procedures for OLAF staff (retningslinjer til ansatte vedrørende digitale kriminaltekniske procedurer), 15. februar 2016, findes på: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/87e5deb1-8a64-42ca-8e08-234355dbe544_en.

Working Arrangements between the European Anti-Fraud Office and the Controller of Procedural Guarantees (samarbejdsordning mellem Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig og den kontrolansvarlige for processuelle garantier), 18. juli 2025, ref. Ares(2025)6027144 – 24/07/2025, findes på: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/ea81e700-4540-4ae6-b7ab-e56fb9a2d075_en?filename=SIGNED_WA_OLAF-Controller.pdf

Afgørelse fra den kontrolansvarlige for processuelle garantier om fastlæggelse af gennemførelsesbestemmelser med henblik på behandlingen af klager 2022/C 494/07 (EUT C 494 af 28.12.2022, s. 17), findes også på: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/controller-procedural-guarantees/about-controller/legal-framework_en.

Årsrapporter og udtalelser

Den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2022 (EUT C 248 af 13.7.2023, s. 1), findes også på: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/fdcb45a3-1934-423d-8198-689d2a96bc1c_en?filename=Controller%20-%20Annual%20Report%202022%20.pdf.

Den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2023 (EUT C, C/2024/5673, 23.9.2024), findes også på: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/5add81b3-44e1-41a4-bdf1-806c1186b9dd_en?filename=Controller-Annual%20Report%202023%20.pdf.

Den kontrolansvarlige for processuelle garantiers årsrapport for 2024 (EUT C, C/2025/4511, 7.8.2025), findes også på: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/8a8d23c3-9e4c-4f0f-8020-a555e317aa87_en?filename=COAR%202024.pdf.

Controller's Opinion on the draft Guidelines on Investigation Procedures (GIPs) (den kontrolansvarliges udtalelse om udkastet til retningslinjer for undersøgelsesprocedurer), findes på: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/4f655d63-4b02-40df-8b93-038c44f1bb2e_en?filename=Opinion%20of%20the%20Controller%20on%20draft%20GIPs_redacted%20final.pdf.

Controller's Opinion on the evaluation of the application and impact of Regulation No 883/2013 (den kontrolansvarliges udtalelse om evalueringen af anvendelsen og virkningerne af forordning nr. 883/2013), ref. Ares(2026)2209882 – 27/02/2026, findes på https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/3c7a4446-920f-4cdb-92a3-f465e766a30e_en?filename=Annex%20-%CTR 20%20Opinion%20on%20evaluation.pdf.